БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

№ 253 (8778)
ОКТЯБРИИН 25
СУББОТО
1958 он

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

Сэн 20 мүнгэн

Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд! Колхозуудай ниитын ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөгты, колхозуудай ниитын баялигай үндэһэ һуури болгошо хубаагдадаггүй фонднуудые улам арьбадхагты, жаяг заршам бэхижүүлэгты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты!

(Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41-дэхи жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

Агитколлективые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

ухы совет арад, тэрэ тоодо ма- республикын ажалшад, түрэл тиингаа ээлжээтэбэшэ XXI здэ, Агуухэ Октябриин һайн- тэ зорюулан ажалай эрхим бэ- үдые бэлдэхын түлөө социалис- ескэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэ- лээ. Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй ябриин Уряануудаар зоригжоод, лайнгаа эршэ хүсые бүри шан- лана.

жалшадай бурьялан дэлгэржэ гаа энэ политическэ, үйлэдбэ- н эдэбхи үүсхэлые улам сааша- ь бадаруулан, ажахын шэнэ шэ- амжалта туйлахын түлөө тэм- э гээшэ партийна, проф- зай, комсомолой организа- уудай эгээн хүндэтэй уялга бай- иинь элитэ. Энээнии бэелүүлгэ- ь агитколлективүүд онсо ехэ э дүүргэдэг. Тэдэнэр түрэл пар- правительствынгаа политика бо- заабарии тодорхой хурсаар барилан ойлгуулжа, арад зо- шэнэ илалтада зоригжуулна.

ээл иимэһээ агитколлективүү- зүбөөр эмхидхэхэ, ажал хэрэ- ь үдэр бүри хинан шалгаха, ша- р бэрхээр хүтэлбэрилхын түлөө убликын колхоз, совхозуудай тийна организацинууд бүхы хү- өө оролдоно. Мухаршэбэрэй агай «Үнэн» колхозой партийна организаци эрхим хүнүүдээ н агитаторнуудаар томилхоһоо а, тэдэнэй хүдэлмэридэ саг үр- жын анхарал хандуулан, аар туһалжа байдаг. Аги- рнуудай хүдэлмэриин асуудал- коммунистнуудай суглаан, тийна бюрогой заседани дээрэ е болоод зүбшэн хэлсэгдэдэг а юм. Тэндэ түрүү агитатор- ай дүй дүршэл дэмжэгдэжэ, ан алдуу эндүүнүүд элирүү- жэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри аруулха тодорхой хэмжээнүүд алагдана. Тиигээд тэрэнээ заа- үсэндэнь хүргэлгэ партийна изациин эбдэршэгүй заншал хой. Энээнэй ашаар агитатор- даабаридаа харюусалга ехэ- эр хандадаг, өөһэдынгөө ажа- арга дүрые хододоо һайжа- жа байдаг.

игээд ажалдаа шалгараһан, жэл шадабари ехэтэй, хүн о хүндэтэй, тодо хурса үгэтэй бэшэ агитаторнууд эндэ ур- гараа. Тэдэнэй нэгэн Добшон аев хамтын хэрэгтэ хабаада- а, партийна даабари дүүргэ- онсо шалгардаг хүн гэжэ кол- нуудай дунда хэлсүүлдэг юм. эн» колхоз иимэ хүнүүдээр туладаа аймаг соогоо түрүү нуудай нэгэн болоо. Юуб гэ- ойлгууламжын хүдэлмэриин о үрэ дүнгын ажахы дээрэл н гарадаг байна бшуу. Хэһэн эл, хөөрэлдөөн болон уншал- оогоор бэшэ, харин ажахыдаа лта туйлахадань хэр ехээр лһэн дээрэһээ агитаторай хү- эриин аша үрэ эли тодоор ха- даг.

имэһээ нэрэ хүндэтэй болоһон, гөө хэрэгые һайн мэдэхэ, тэ- тон ехэ удха шанартайда тоо- дурладаг хүнүүдые агитатор- болгон томилхо шухала.

гөөр энэ асуудалда хайша хэ- хандадаг ушар зарим пар- тийна эхин организацинуудта үшөөл үзэгдэһөөр. Жэшээнь, Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Цырендоржиев) агитколлектив бүридүүлхэдээ миил хүнүүдэй нэрэнүүдые списогтэ бэшээд лэ энэ ехэ удха шанартай хэрэгые бүтээһэн шэнги болоһон байгаа. Колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа шадахагүй, үүсхэл эдэбхигүй хүнүүдшье тэрэ список соонь оролсошоһон байна. Теэд агитколлективэй һайнаар хүтэлбэрилхэ, хүдэлмэридэнь туһалха гэжэ парторганизациин секретарин юрэдөө оролдодоггүй байһаниинь элирүүлэгдээ. Иимэ ушар Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ, Заиграйн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай, мүн бусад зарим парторганизацинуудта үзэгдэнэ.

Ажалдаа түрүү, дүй дүршэл ехэтэй, политическэ һайн бэлэдхэлтэй, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһон хүнүүдһээл агитколлектив бүридүүлэгдэхэ ёһотой.

Партийна организациин секретарь агитколлективэйнгээ ажал хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэжэ, үдэр бүри хинан шалгажа, туһалжа байха уялгатай. Теэд зарим партийна эхин организацинуудай секретарьнууд энэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг, үсөөн бэшэ ушарта агитколлективэй хүдэлмэрие өөһэдөө сэхэ хүтэлбэрилдэггүй байна. Иимэ ябадал партийна журамда огто таарахагүй байһаниинь мэдээжэ.

Мүнөө агитаторнуудай урда тон ехэ харюусалгатай, гүрэн түрын удха шанартай зорилго табигданхай, КПСС-эй XXI съездые угтуулжа толилогдоһон материалнуудые, Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Уряануудые хүн зондоо гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулжа, социалистическэ мүрысөөе улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин бүри ехэ амжалта туйлаха ябадалда зорюулха хэрэгтэй. Мүн наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ агитациин гол шухала зорилго болоно. Тиихэтэй хамта КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Совет ороной туйлаһан түүхэтэ амжалтануудые гүнзэгыгөөр харуулха шухала.

Ойлгууламжын хүдэлмэреэ олон аргаар, гүнзэгы удхатайгаар, тодо хурсаар, һонирхон шагнахаар ябуулха шухала. Колхоз, совхозуудай урдахи зорилгонуудтай нягта холбоотой байгаал һаа, тэрэнэй аша үрын ехэ байхань лабтай.

Партийна организаци бүхэн агитколлективэйнгээ хүдэлмэрие түсэбэй ёһоор эмхидхэжэ, суглаан, бюро дээрээ ходо зүбшэн хэлсэжэ, түрүү дүй дүршэлые бүхы агитаторнуудай шадабари болгохын тула саг үргэлжэ оролдохо зэргэтэй.

Агитколлектив гээшэ хүн зоной дунда ябуулагдадаг партийно-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол хүсэн болоно. Тиимэһээ партийна организацинууд тэрээнии шадамараар, тодорхойгоор хүтэлбэрилжэ, ойлгууламжын хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулха уялгатай.

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

3000 литр һү һаахаар шиидэбэ

Дүрбэн жэлэй саада тээ арбан зургаатай залуухан басаган Мария Осокина колхозойнгоо фермэдэ мал адуулагшаар ажаллажа эхилээ һэн. Нүхэр Осокинада үнеэ адуулхыень даалгагдаһан юм. Харюусалгата ажалдаа Мария басаган үнэн сэхээр хандадаг, мэдэхэгүй юумэеэ дүршэлтэй, үнинэй малшад, һаалишадһаа һурадаг, заалгадаг байба. Иигэжэ тэрэ хэды жэлэй туршада үхэршэнэй мэргэжэл һайса шудалһан, шадабари дүршэлтэй болоһон байна.

Фермынхидтээ хүндэтэй энэ бэрхэ үхэршэн нёдондо һаалишанаар томилогдоод, үнеэн бүриһөө мянгаад гаран литр һү һаагаа. Хоёрдохи жэлээ хүдэлхэдөө ажалдаа бүри дүршэжэ, үнгэрһэн юһэн һарын туршада үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һаагаа. Иигэжэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо үнеэн бүхэниһөө хоёр дахин ехэ һү һааһан болоно.

Ториин аймагай Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан Мария Тимофеевна Осокина түрэл партиингаа ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүндэлэлдэ жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 3000 литртэ хүргэхэ шэнэ уялга абаба. Тиин эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдтээ концентрат, силос үгэжэ, тус бүриһөөнь үдэртөө 10—14 литр һү һаана. **Зураг дээрэ:** һаалишан М. Т. Осокина.

А. Мантаевай фототекст.

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Һү һаалгаар 1958 оной сентябриин, мүн гурбадахи кварталай мүрысөөнэй дүнгөөр Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

Һү һаалгаар 1958 оной сентябрьда, мүн гурбадахи кварталда республикын аймаг, колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, КПСС-эй обкомой бюро, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет **иигэжэ тогтообо:**

1. **Кабанскын аймагта** (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Мирошниченко, аймгүйсэдкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Антоненко, хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Моложников) дамжуулгын Улаан тугые үлөөгөөд, 3 мянган түхэригэй мүнгэн шан барюулха. Энэ аймаг 1957 онойхитой сасуулбал, байгша оной гурбадахи кварталда һү һаалгые 6 процентээр дээшэлүүлээ. Тиигэжэ сентябрь һарада үнсэн бүриһөө 129 килограмм һү һаагаад, һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 172,2 процент дүүргээ. Гадна үнеэдэйнгээ тоо толгойе 4,2 процентээр олошоруулһан байна.

Байкало-Кударын аймаг һү ехээр һаахын түлөө горьтой хүдэлмэри хээ гэжэ тэмдэглэхэ.

2. Кударын аймагай **Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо** (колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов, парторганизациин секретарь нүхэр Одоев) дамжуулгын Улаан туг, мянган түхэригэй 1-дэхи шан барюулха. Энэ колхоз нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада байгша оной гурбадахи кварталда 13,3 процентээр ехэ һү абажа, сентябрьда үнеэн бүриһөө 157 килограмм һү һаагаа. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 118 процент дүүргээд, үнеэдэйнгээ тоо толгойе 16,7 процентээр олошоруулаа.

3. Кабанскын аймагай **Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо** (колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шигаев, парторганизациин секретарь нүхэр Гусев, зоотехник нүхэр Хамаганов) дамжуулгын Улаан туг үлөөгөөд, 800 түхэригэй 2-дохи шан барюулха. Энэ колхоз нёдондонойхитой сасуулхада байгша оной гурбадахи кварталда 20,3 процентээр ехэ һү абаад, сентябрьда үнеэн бүриһөө 150 килограмм һү һаагаа. Мүн гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 312 процент дүүргэжэ, үнеэдэйнгээ тоо толгойе 5,1 процентээр олошоруулба.

4. Байкало-Кударын аймагай **Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо** (колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Глушков, парторганизациин секретарь нүхэр Орлов, зоотехник нүхэр Чебунина) дамжуулгын Улаан туг 500 түхэригэй 3-дахи шантайгаар барюулха. Энэ колхоз нёдондонойхитой сасуулхада байгша оной гурбадахи кварталда 20,7 процентээр ехэ һү абажа, сентябрьда үнеэн бүриһөө 155 килограмм һү һаагаа. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 108 процент дүүргээд, үнеэдэйнгээ тоо толгойе 25,2 процентээр олошоруулһан байна.

5. **Бичурын совхоздо** (директорынь нүхэр Юмсунов, парторганизациинь секретарь нүхэр Цыренжапов, зоотехнигынь нүхэр Сахарова) дамжуулгын Улаан тугые үлөөгөөд, мянган түхэригэй мүнгэн шан барюулха. Энэ совхоз нёдондонойхидо орходоо энэ оной гурбадахи кварталда 15,8 процентээр ехэ һү абаад, үнеэн бүриһөө сентябрьда 208 килограмм һү һаагаа. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб 94,9 процент дүүргээд, үнеэдэйнгээ тоо толгойе 10,2 процентээр олошоруулаа.

Партиин уряагаар

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Уряануудтай Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд болон эндэхи хүдөөгэй интеллигенци танилсажа байна. Колхозой агитаторнуудтай тусгаар семинар үнгэрэгдэжэ, Уряануудые колхознигуудта хайшан гэжэ хэлэжэ ойлгуулха тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэгдөө. Энэ семинарта хамта 18 агитатор хабаадаа.

Мүнөө агитаторнууд Алцак, Армак гэжэ нютагуудай бригаднуудаар ябажа, КПСС-эй ЦК-гэй Уряанууд тухай колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Энэ хүдэлмэридэ агитаторнууд А. Н. Улаханов, Ф. М. Комиссаров, О. Р. Буянтуев, М. Д. Цаганов гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадана.

Мүн зарим агитаторнууд колхозой малай холын фермэнүүдтэ ошожо, тус Уряанууд тухай тусгаар хөөрэлдэнэ, газетын һонинуудые уншажа үгэнэ.

Д. Доржиев.

Атомна зэбсэг туршалгые хаа хаанагүй, хэтын хэтэдэ болюулха

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихоновтэй хөөрэлдөөн

Ядерна зэбсэг туршалга хорихын түлөө хамтаараа ябуулга хэхэ һара олон оронуудта октябрьда эхилээ. Атомна, водородно зэбсэг хорихын түлөө энэ оной августда Токиодо болоһон уласхоорондын 4-дэхи конференциин уряагаар энэ кампани үнгэргэгдэнэ.

Хүн зоной бэеын элүүртэ угаа муу хойшолонтой атомна туршалгануудые хорихо хэрэг имагтал США, Англиин правительствонуудһаа дулдыдана гэжэ бүхы оронуудтахи һайн сэдьхэлтэ хүнүүд мүнөө бултадаа мэдэжэ байна.

Дэлхэй дээрэ тохёолдоод байһан атомна дайнай аюулые зайсуулхые Баруун болон Зүүн зүгэй бүхы оронуудай арадууд шэнги Америкын, Англиин арадуудай хүсэдэг байһаниинь сохомтой. Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха гээшэ өөһэдэймнай оронуудта ехэ удха шанартай, тус асуудалаар хэлсээн баталагдаха ёһотой гэжэ Англиин, США-гэй болон бусад баруун гүрэнүүдэй правительствонуудай ойлгохынь тулада тэндэхи арад зон бүхы юумэ хэхэ ёһотой.

Ядерна зэбсэг туршалга дары түргэнөөр болюулхын түлөө олон түмэн арад зоной тэмсэл хэжэ байһан тухай дэлхэйн али бүхы хубинуудһаа мэдээнүүд абтана гэжэ нүхэр Н. С. Тихонов мэдүүлээ. Ядерна туршалга хорихын түлөө бүгэдэ арадай кампание атомна, водородно зэбсэг хорихо талаар Бүхы Японой комитет октябриин 1-һээ эмхидхэжэ эхилбэ. Атомна үхэлтэ аюулда эсэргүүсэн, ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээ баталхын түлөө олониитын тэмсэл Англида, Баруун Германида, Италида, Индидэ, Индонезидэ, Австрида, Ази, Африкын олон оронуудта, арадай демократиин, Латин Америкын оронуудта боложо байна.

Ядерна зэбсэг туршалга хорихын түлөө хүдэлөөн Совет орон дотор үргэнөөр дэлгэрээ. Ядерна зэбсэг туршалга болюулхын, тэдэнние хүсэдөөр хорихын түлөө хамтаараа ябуулга хэхэ һара Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй президиумэй шиидхэбэреэр СССР дотор октябриин 15-һаа эхилээ. Москва, Ленинград, Киев, Минск, Баку болон бусад городуудта советскэ олониитын түлөөлэгшэдэй суглаанууд, хэдэ хэдэн городуудта научна хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанууд болоо.

Атомна, водородно зэбсэг туршалга болюулхын түлөө кампание университедүүд, институдуудта дэмжэнэ. Һара үнгэргэлгэдэ манай ороной ниитын организацинууд, бүхы совет олониитэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

(ТАСС).

ОАР-эй вице-президент маршал Абдель Хаким Амерэй хүндэлэлдэ Кремль соо уулзалга болоо

абуудай Нэгэдэмэл Республи- вице-президент, сэрэгэй ми- маршал Абдель Хаким Аме- үндэлэлдэ зорюулан Кремлиин ордон соо октябриин 23-най СССР-эй правительство уул- хэбэ.

залгада вице-президенттэй тэрээнтэй суг ябалсаһан хү- тэрэшэлэн ОАР-эй хэрэгүү- СССР-тэ байдаг саг зуурын мжэтэ М. С. Анвар айлшаар ээ.

эд А. Б. Аристов, Н. И. Беля- И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, В. П. Мжаванадзе, Н. В. Подгорный Арабуудай Нэгэдэмэл Республикаһаа ерэһэн айлшадые угтаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын вице-президент маршал Абдель Хаким Амер уулзалгын үедэ үгэ хэлээ.

(ТАСС).

СССР-эй Оборонын министр Р. Я. Малиновский айлалга хэжэ, ОАР-эй вице-президент маршал Абдель Хаким Амерые хүндэлөө

СР-эй Оборонын министр, Со- Союзай маршал Р. Я. Мали- й октябриин 23-да сайлалга Арабуудай Нэгэдэмэл Респуб- вице-президент, сэрэгэй министр маршал Абдель Хаким Амерые хүндэлөө.

Сайлалга хани халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

ХОЁР ХҮРШЭ ФЕРМЭДЭ

Хүрьбэ горхоной урда хойто бэеэр, Жэбхээһэнһээ эхилээд, Эжэтэ хүрэтэр жараад гаран модо газарай оршон тойрондо Хориин совхозой 5-дахи, 6-дахи фермэнүүдэй малай гүүртэнүүд болон отаранууд олоороо байрладаг.

Мүнөө энэ хоёр фермынхидэй ерэхэ үбэлжэлгэдэ хэр зэргээр бэлэдхэжэ байһыень сасуулан хаража үзэбэл иимэ.

Малай үбэлжэлгын шухала зорилгые хараадаа абажа, 6-дахи фермынхид (эрхилэгшэнь нүхэр Дондоков, парторганизациинь секретарь нүхэр Дашидоржиев) үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрие эртээнһээ үргэнөөр ябуулжа, нилээд ехэ ажал хэһэн байха юм.

Эндэ, Буламай гүүртэдэ 60-аад гаран үнеэдэй байха хашаа шэнэ газарта урилагдан табигдаа. Мүн тугалай байра, хорёо хотонь сүм бэлэн болонхой. Үбэлдөө малда дэбдихэ дэбисхэр хүсэд хүрэхөөр бии.

Тиихэдэнь Тохорюугтада 120 толгой һубай үхэрэй байха байра хашаа хорёотоёо шэнэ газарта урилагдаа. Энгэрэй хурьганай байра, Шабартадахи 140 толгой һубай үхэрэй байха байра ехэдхэн заһагдаа. Мүн Энгэрэй 500 хониной хашаа, Ангуушанай һубай үхэрэй дал, Гигантын гүүртэдэхи сарнуудай үбэлжэхэ байра, Ааланай хониной хашаа болон Тохорюугтын үнеэдэй нэгэ типовой байра заһагдажа, үбэлжэлгэдэ бэлэн болонхой.

Мүнөө үедэ энэ фермынхид Тохорюугтын үнеэдэй шэнэ, типовой байрын хахадые ашаглалгада оруулхын түлөө (нүгөө хахадынь бэлэн болонхой) шала хэхэ, хушаха, кормушка дархалха гэхэ мэтые дүүргэхээр, эндэхи тугалай байра, мүн гахайн байрын заһабари һаяар дууһахаар түсэбтэй ажаллажа байна.

Малай байрын барилга болон заһабарида 12 дархашуул хубаарилагдан табигданхай юм. Эдэнтэй хамта хуһамаг хорёо барилгада, наг шэбхэ гаргалгада, хашаа болон далай шабалга, хушалга болон бусад жэжэ заһабариин хүдэлмэридэ малшад өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна. Үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ малшад Дашибал Аюшеев, Цыренжап Гомбоев, Цырендоржо Дондоков гэгшэд илангаяа һайнаар ябана.

Эндэ малай байра бариха, заһаха ажалтай нэгэ доро малшадай байха гэр байра заһабарилга баһал эмхитэйгээр ябуулагдана. Энэ үе соо хоёр квартиратай нэгэ, нэгэ квартиратай 3 гэр заһан һэльбэгдэжэ, шэнэ газарта урилагдаа.

Совхозой 6-дахи фермэдэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэриин хэгдэжэ байхадань, харин хаяа хадхаад, нэгэ гол дээрэ байһан 5-дахи фермэдэ тад ондоо байдалтай.

Табадахи фермынхид (эрхилэгшэнь нүхэр Ванчинов, парторганизациинь секретарь нүхэр Цыренов) партиин XXI ээлжээтэбэшэ съездын урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые октябриин 20 болотор сүм дүүргэхэбди гэжэ харюусалгата уялга абаһан юм.

Энэ фермэ абаһан уялгаяа саг болзор соонь дүүргэхэ арга боломжотойшье байгаа. Эндэ хүнүүдшье, техникэшье баран бии. Гансал эдэниие зүбөөр хэрэглэхэ ажалай эмхидхэгдээгүйһөө үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээнь, фермын центр болохо Тээгдэ тосхондо 500-гаад эхэ хонидой байха типовой байра баригдажа дүүрээдүй. Энэ байрын үрөөһэн хажуугайнь сонхонуудай рама табигдаагүй, доторойнь таһалганууд хэгдээгүй. Хушалта болохо жэжэ һургааг, һолоомон бэлдэгдээгүй. Хониной эдеэлхэ хорёо барихаһаа байтагай нэгэшье гасуу зоонгүй, газар хүргэжэрхёо. Тээгдэһээ холошье ошонгүй, тэндэһээ модо тухай газарта байһан Пальхайн дободо 300-гаад хониной байха байра хараад үзэе. Эндэ шэбхыень гаргаха, хуһамагынь заһахаһаа бэшэ ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй. Харин эндэ хурьгадай байдаг дулаан таһалганууд нүхэ һүбэ гарашанхай, үбэлдөө һалхин нэбтэ үлеэжэ, сэн бун боложо байдаг. Энэ байрын хушалтань мууданхай, ханыень дулаалхаар болошонхой. Эжэтыншье хониной байра баһа иимэрхүү байдалтай.

Дээдэ Нугын үнеэдэй типовой болон тугалай байрын заһабарилга ехээр удааржа байна. Теэд һаамхай үнеэдые дулаан байрада оруулха саг ерээ ха юм. Гадна эндэ худаг малтаха, тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэ тодхохо, кормушка, шала хэхэ болон бусад шухала хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдаһан байгаа.

Энээнтэй хамта фермын хүтэлбэрилэгшэд малшадай гэр байдалые һайжаруулха тушаа һаналаа орой табинагүй. Пальхайн добын гурбан гэрнүүдтэ хүнэй байхань бэрхэтэй. Досоонь хүйтэн, хушалта муутай, шииг нойто таташанхай. Сонхонуудынь нэгэ дабхар раматай. Эндэ үлүү юумэеэ, эдихэ хоолоо хадагалха газар, амбаар байхагүй. Мүн Эжэтын хониной отарада энээнһээ дээрэ байдалтай бэшэ. Дээдэ, Доодо нугануудай гүүртэнүүдтэ малшадай байха гэр дутадаг.

Энэ фермын хүтэлбэрилэгшэд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые улам шангадхахын, түргэдүүлхын орондо, энэ шухалын шухала ажалые хойшонь татана, нобшоруулна. Жэшээнь, октябриин эхеэр эндэ 18 хүн үбэлжэлгын бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ саг үргэлжэ ябажа байһан аад, мүнөө миил 6—7 хүн хүдэлнэ.

Иимэ тэсэшэгүй байдалда тус фермын ороод байхада, харин Хориин совхозой хүтэлбэрилэгшэд (нүхэд Далбаев, Батуев, Красиков) һанаа амархан һуухань гайхалтай. Тиигээдшье Хүрьбын голдо эртэ хүйтэрдэг, саһан гэнтэ ехээр ородог байһаниинь элитэ ха юм.

Г. Цыреторов.

Калиновка тосхоной колхознигуудтай Н. С. Хрущевой хэһэн хөөрэлдөөн

Калиновка гэээшэ Курска областиин харьяатай аад, оронойманай эгээн холын нютагуудта һайн мэдэгдэхэ болоһон ехэ бэшэ тосхон юм. Социалистическэ оронуудһаа ерэһэн манай олон ханинар энэ тосхониие мэдэхэ болонхой. Эндэхи ажалшад гээгдэнги байһан ажахыгаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумһээ хойшо хоёр—гурбан жэлэй турша соо түргүү болгожо суурхаа. Калиновка тосхон партиин XX съездын шиидхэбэриин үндэһөөр ажахыгаа шэнэдхэн хубилгажа, колхозно ажабайдалай лаборатори гэхээр болоо.

Калиновкын колхознигууд түсэблэлгын шэнэ гуримтай зохилдуулан, тарилгынгаа талмайн хубаарилгые хубилгаһан, эндэхи эрхэ байдалда шэнэ ургамал болохо кукурузые силослэхын тула ехээр хэрэглэжэ захалһан байна. Эдэнэр гектар бүриһөө 500 үлүүтэй центнер кукурузын ургаса (эшэ болон буурсаг) жэл бүри абадаг болоо, малай тэжээл элбэг болгоо. Энэнь һү, мяха арбаад дахин ехээр абаха арга олгобо.

Октябриин 17 Калиновка тосхонойхидто ехэ баяр асараа. КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев нютагаархиндаа айлшалжа ерэһэн байна. Тэрээнтэй хамта КПСС-эй Курска обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Г. Монашев, облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. И. Черепухин тус колхоздо ерэлсээ.

Үдэрэй тэнгэһээ хойшо тосхоной клуб соо колхозой эдэбхитэдтэй хөөрэлдөөн болоо. Эндэ правлениин гэшүүд, багшанар, бригадирнууд, звенонуудые даагшад, суутай һаалишад болон гахайшад—колхозой дэбжэхэ хэрэгтэ эршэтэ габшагай ажалаараа ехэ туһа хүргэжэ байһан хүнүүд ерэбэ. Артелиин түрүүлэгшэ В. В. Грачев хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүд тухай, ниитынгээ ажахын саашадаа хүгжэхэ арга боломжо тухай хөөрөө, тиихэдээ колхозой үйлэдбэриин хүгжэлтые тодорхойлон харуулһан тоонуудые дурдаа.

—Хүндэтэ Никита Сергеевич! —гээд колхозой түрүүлэгшэ хэлэбэ.—Һүүлэй жэлнүүдтэ амаралтынгаа үеэр ходо шахуу манай колхоздо ерэжэ, артелиин ажахые хүгжөөхэ зүбшэл үгэнэт. Манай колхознигууд тэдэ зүбшэлыетнай ехэ урматай зоригтойгоор дүүргэдэг, гэхэтэй хамта Калиновка тосхондо болоһон ехэ хубилалтанууд тухай мүнөөдэр мэдээсэхэ золтой байнабди. Артелиин ажахын хүгжэн дэбжэжэ эхилһэн 1953 онһоо наашанхи манай дүнгүүдые хараад үзэбэл, иимэ:

1953 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүриин 8,5 центнер мяхан (тэрэ тоодо хахалагдадаг газарай 100 гектарай 1,8 центнер гахайн мяхан) абтаһан аад, харин мүнөө жэлдэ 100 гектар бүриин 120 центнер мяхан, тэрэ тоодо хахалагдадаг газарай 100 гектар бүриин 90 центнер гахайн мяхан абтаа.

1953 ондо үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 1164 килограмм гэхэ гү, али 100 гектар газарай 42 центнер һүн һаагдаһан юм. Харин мүнөө жэлдэ 3500 килограмм гэхэ гү, али 100 гектар бүриин 600 центнер һүн һаагдаа.

1953 ондо орооһо таряанаймнай ургаса гектар бүриин 7,4 центнер байһан аад, 1958 ондо—15 центнер, кукурузатай хамта—гектар бүриин 30 гаран центнер болоһон байна. Хартаабхын ургаса мүн тэрэл үе соо 74 ба 198 центнер; сахарай свёкло 1953 ондо оройдоо тарягүй аад, 1958 ондо гектар бүриин 389 центнер ургаса абаабди.

Дүрбэ—табан жэлэй саана колхоздомнай үйлэдбэриин, байрын, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байранууд баригдадаггүй шахуу байһан юм. Харин мүнөө үнеэдэй механизированнэ хашаанууд, гахайн байранууд, тэжээл бэлдүүлхэ цех, электростанци гэхэ мэтэ олон юумэ бии болонхой. Дунда һургуулиин байшан, клуб, хилээмэ бариха газар, чайна, бани, колхознигуудай байха шэнэ, болбосон гэр байра олоор баригданхай.

Колхознигууднай ойрын сагта эдлүүриин газарай 100 гектар бүриин 800 центнерһээ доошо бэшэ һү һааха, 130—140 центнерһээ доошо бэшэ мяха абаха гэжэ шиидэнхэй.

Н. С. Хрущев колхозой ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь тон шухала зүбшэлнүүдые үгөө. Тиихэдээ иигэжэ хэлэбэ:

—Калиновка тосхониие үнинһөө хойшо адаглан хаража, колхозойнь амжалта туйлахада баярлажа байдагби. Правлени, партийна организацинай хэрэгээ һайнаар ябуулдаг, колхознигууд ажалаа үнэн сэхээр хэдэг байна. Гэхэ зуура бии байһан арга боломжоёо хүсэд бүрин ашаглахын тулада үшөөл ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй. Шэнэ үнэ сэнгэй тогтоогдоһонтой дашарамдан, энэ жэл танай колхозой мүнгэн олзо доход нэгэ бага доошоо ороо гэһэн үгэ эндэ гараа. Бэлэдхэлэй шэнэ гурим, нэгэ янзын үнэ сэн тогтоохо асуудалые ЦК-гэй Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, иимэ ушар гараха гэжэ уридшалан мэдэһэн байгаабди. Нээрээшье нэмэлтэ-шан абадаг байһан зарим түрүү колхозууд улһанайнгаа түлөө урданайхиһаа багашаг түлөөһэ абадаг болохо байха. Гэхын дашарамда, шэнэ үнэ сэнгэй бии болоходо, олонхи колхозуудай ашагтахань дамжаггүй. Тиимэ болохолоороо, хүдөө ажахымнай бүхы дээрээ ашагта хүртэхэ байна. Тэрээнһээ гадна, улһа үлтэнэгэй үнэ сэн манайда ехэ дээгүүр тогтоогдоһон байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Улһа ургуулхаһаа гадна, тэрэнээ үлтэнэг болгохо, үлтэнэгөө эдлэл болгон болбосоруулха хэрэгтэй байһыень мартана гээшэ хат. Тэрэнэй тулада ехэ мүнгэн зөөри гаргашалха хэрэгтэй болодог бшуу. Манай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд улһа үлтэнэгөө шадаал һаа үнэтэйгөөр худалдаха, тиигээд тэрээгээр бүтээгдэһэн юумые шадаал һаа химдаар абаха гэжэ оролдодог байна. **(Зал соо шэмээтэй болоно)**. Би зүб хэлэнэ аабзаб?

Зүб! **гэлдэнэ.**

Тиимэһээ колхозуудтахи ажалай бүтээсын дээшэлхэ, хүдөө ажахын зүйлнүүдэй бүри ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болохо зэргээрнь колхозуудһаа худалдан абтаха продукциин үнэ сэн химдаржа, розничнэ үнэ сэн химдаруулхаар арга боломжо олгохо байха гэжэ парти, правительствомнай шэнэ үнэ сэн тогтоохоодоо хараада абаһан байгаа. Тиихэдэмнай ажалшадай байдал улам һайжаржа, хүдэлмэришэ хүн нэгэл түхэригөөрөө урдынхиһаа ехэ юумэ худалдан абадаг болохо байна бшуу.

Элдэб хэрэглэл худалдан абаха мүнөөнэй үнэ сэн ажахыгаа зүбөөр эрхилдэг колхозуудта яһала ехэ олзо доход хангаха байна. Тэрээнһээ гадна уялгата ёһоор мяха, һү, үндэгэ, хартаабха болон ондоошье продуктнуудые колхознигуудай ажахын уялгата ёһоор тушаахаяа болиһыень мартажа болохогүй. Тэдэниие урдань бэлэдхэлэй хүнгэн сэнгээр худалдадаг байһан аад, харин мүнөө дэлгүүр дээрэ гү, али гүрэндөө үндэр сэнгээр худалдадаг болонхой.

Бусад түрүү колхозуудта адли Калиновка тосхоной олзо доходой доошоо ороһон ябадалтай эбсэхэ ёһогүйнь элитэ гэжэ нүхэр Хрущев үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Эгээл ехэ олзо доход олгоһон 1957 оной хэмжээндэ хүрэхэһөө гадна, бүри дээшээ гарахын тулада мүнгэн орошын ургалтые ямар аргаар хангажа болохо байһые хаража үзэхэ хэрэгтэй.

Танда ямар зүбшэл үгэхэ гээшэб?

Хатааһан намаг газараа элдүүрилэн ашаглаха хэрэгтэй, сахарай свёкло ургуулжа, заводто тушаагты, олзо ехэтэй техническэ ургамалнуудай нэгэн зандаа үлэһэн улһанай тарилгые улам үргэдхэгты, мяха, һү абалгаяа бүри ехэ болгогты. Ажахыгаа шадамараар эрхилээ һаа, ехэ олзо доход оруулха арга боломжо хэзээшье олдохол байха.

Калиновкадаа овощиин тарилга бүри ехээр хэе гэжэ зариман эндэ хэлэбэ. Энэтнай танайда, городууд болон промышленна түб газарнуудһаа холо байдаг ондоошье колхозуудта хэр ашагтай байха aаб даа. Москвагай, ондоо томо городуудай оршон тойрон овощь, хартаабха ургуулха олон совхозуудые бии болгожо байнхайбди. Тэдээндэ техникэ, үтэгжүүлгэ, овощиин ехэ ажахы эрхилхэдэ шухала бүхы юумэн үгтэхэ байха. Онһожоруулагдаһан томо ажахы үнөөр химда овощь үгэдэг. Тиимэ ажахынуудтай мүрысэжэ хэр шадахабта, бодоод үзэгты. Московско областиин «Большевик» совхоздо нёдондо жэл килограмм хартаабха 26 мүнгэтэ, оройн капуста 5 мүнгэтэ, бүхы овощьнуудай үнэ сэн дунда жэшээгээр килограммай 13 мүнгэтэ болоһон юм гэжэ үшөө дахин һануулан хэлэхэ байнаб. Өөрынь үнэ сэнгэй иимэ химда байхада, гүрэмнай овощь болон хартаабхын розничнэ сэнгые химдаруулжа шадаха ха юм. Магазинуудта овощиин элбэг, үнөөр химда байгаа һаань, дэлгүүр дээрэшье үнэтэй болохо арганьгүй. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, 500 километрын хараанда байһан Москва худар овощь зөөхэдэтнай ашаг гарахагүй, харин тээлгэнь үнэтэй болохо байха. Арад зоной дунда хэлсэдэгэй ёһоор, үлүү хараад—булуу химэлжэ болохот. Тиимэһээ овощь болон хартаабха тариха үедөө Москва, Киев гү, али ондоо томо городуудта бэшэ, харин нютагтаа худалдахаар бодомжологты.

Үнэ сэн тухай хэлэхэ зуураа, иимэ ажаглалта хэхые хүсэхэ байнаб. Үйлэдбэрилдэг продуктаяа шадаал һаа үндэр сэнтэйгээр худалдаха гэжэ эрмэлзэдэг ябадал зарим колхозой түрүүлэгшэнэртэ бии байна. Энэнь буруу эрмэлзэлгэ гээшэ. Колхозууд юумэеэ хэтэрхэй үнэтэйгээр худалдаха бэшэ, харин бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо зэргээр олзо доходоо нэмээхэ гэжэ оролдохо ёһотой.

Таанарай байдал гон һайн болоо, колхознигуудтаа баян олзо олгожо, колхозойнгоо амжалта туйлаһандань омогорхохо ёһоорол омогорхонот. Хүдэлмэришэд баһал байдалайнгаа бүри һайн байхые, материальна хангагдалайнгаа жэл бүри дээшээ болохые хүсэдэг байна. Хүдэлмэришэнэй байдалые хайшан гээд бүри һайжаруулхаб? Эд товарай үнэ сэнгые химдаруулха шухала. Колхозуудай продуктые бүри химда сэнтэйгээр худалдан абадаг болоо һаа, колхозуудтахи ажалай бүтээсэ улам дээшэлжэ, продукциинь өөрын үнын улам химдараа һаа, гүрэмнай хүдөө ажахын продуктнуудай розничнэ үнэ сэнгые химдаруулжа шадаха байна бшуу. Гансахан өөһэд тухайдаа бэшэ, өөһэдынгөө аха болохо хүдэлмэришэн анги тухайда бодолсохо хэрэгтэй. Хүдэлмэришэд нүүрһэ, руда малтажа абадаг, металл хайлуулдаг, машина бүтээдэг ха юм. Тэдэнэр ажахын ямаршье һалбарида, тэрэ тоодо хүдөө ажахыда айхабтар шухала үнэтэ хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг байна.

Дайнай дүүрэмсээр би нэгэ колхоздо ошоо һэм. Тиихэдэмни залуу басагад гахайн байрада хүдэлжэ байгаа бэлэй. Хэр байнат гэжэ асуухадам: яһала һайн даа, нэмэлтэ түлөөһэндэмнай хэдэ хэдэн поршоонхонуудые үгөө, тэдэнээ худалдажа ехэ олзо оруулаабди гээ һэн. Үшөө нэгэ жэл болоод тэрэл колхоздоо ерэжэ, ажал хэрэгтнай хэр ябажа байнаб гэжэ асуухадамни: бараг даа, зүгөөр нёдондо жэл бүри дээшээ байгаа юм гээ бэлэй. Юун болоо гээшэб. Хүдэлжэ, хүдэлжэ, доошоо орохо гэжэ яаха юм. Ажалта үдэртөө бага юумэ абаа гүт? гэбэб.

Тиихэдэмни: үгы даа, нэмэлтэ түлөөһэндөө тэдыл шэнээн юумэ абаабди. Теэд базар дээрэ тэдэнээ худалдахадамнай, багые түлэнэ гэжэ харюусаа һэн.

Зүб лэ даа, эдээндэ нэгэ бага хохидолтойшье байжа магадгүй. Теэд хүдэлмэришэдтэ, арад зондо һайн болоо ха юм.

Танай эндэ сад сэсэрлиг тарижа болохо байна. Яблока ходол худалдаан болосотой байдаг бшуу. Таанад үрэ жэмэс тарижа болохо байгаат. Ажахын талаараа энэ ургамал танда мэдээжэ болоогүйшье һаа, ехэ олзо доходтой байха. Москвагай оршондохи зарим колхозууд үрэ жэмэсэй угаа баян ургаса абадаг. Зүгөөр энэмнай шадабаритай, мэргэжэлтэй байхые эридэг, ажал ехэтэй ургамал юм. Хэрбээ энээниие тариха гэжэ шиидээ һаа, түбхын түрүүн багахан газарта таряад туршагты, тиигэжэ дүй дүршэлтэй болохо хэрэгтэй. Теэд энэмнай холын хараата хэрэг гээшэ ааб даа. Хэрбээ һайнаар ургаад байгаа һаань, багахан фабрика барижа, варени хэхэдэ яахаб. Москвада, мүн ондоошье городуудта худалдагдахал байха.

Танай колхозые томодхохо арга боломжо тушаа хэдэн үгэ хэлэхыем зүбшөөрыт. Энэ хадаа колхознигуудай өөһэдынь шиидхэхэ хэрэг гээшэ, хүршэнэртээ нэгэдэхэ гү, али үгы тухайдаа тэдэнэр өөһэдөө шиидхэнэ бэзэ. Гэбэшье танай колхоз хэмжээнэйнгээ талаар багашаг лэ байна. Танайда миил 1300 гектар хахалагдадаг газар бии. Гэхэ зуура эндэхи эрхэ байдалда 2,5—3 мянган гектар газартай ажахы баряа һаа, бүри ашагтай, бүри ехэ арга боломжотой болохо һэн. Иимэ ажахы техникээ бүри һайнаар хэрэглэхэ, ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхэ аргатай болохо байна бшуу. Томодхоһоной хэрэг юуб, нигээдшье байхадамнай бидэндэ яһала һайн лэ гэжэ зарим колхознигууд хэлэжэ магад. Таанар үнэхөөрөө хангагданхай байнат, теэд мүнөөнэйхиһөө үшөө һайнаар ажаһууха, арад зондо бүри ехэ продукт үйлэдбэрилжэ үгэхэ аргатай ха юм та. Гансал мүнөөдэрэйхеэр байжа болохогүй: саашанхяа бодохо хэрэгтэй бшуу. Жэшээлэн хэлэбэл, «Прогресс» гү, али «Память Ильича» колхозтой ниилээ һаатнай, танда бүри ехэ арга боломжо нээгдэжэ үгэхэл.

Тэдэнтэй нэгэдэбэл, нэгэ хэдыхэн саг соо олзо доходнай доошоо орожо магадгүй гэжэ зарим колхознигууд түбэгшээдэг байна. Тэрээниие зайсуулха арга бии байха. Баян үйлэдбэритэй Калиновка тосхонойхидой материальна талаараа хохидохогүйнь тулада ажалай түлөөһые бригада бригадаар тодорхойлхо хэрэгтэй; ямар нэгэн бригада даадаг газарһаа абаһан юумынгээ заримыень гүрэндэ худалдаһан, фонднуудые бии болгоһоной һүүлээр ажалта үдэрнүүдтээ хубааха болоно. Таанад, Калиновка тосхонойхид өөрын газар дээрэһээ абаһан юумэеэ өөһэдтөө хубаагыт. Мүн «Прокресс» гү, али «Память Ильича» артелиин колхознигууд өөһэд өөһэдынхеэ хубааг лэ. Танайда һайн ургасын гараа һаань, мал ажалайтнай ашаг шэмын дээшээ байгаа һаань, таанад ехэ юумэ абахат. Тэдэнэйдэ доошоо ургасын гараа һаань, малай ашаг шэмын бага байгаа һаань—тэдэнэр багые абана бэзэ. Танай оролдолгын ашал харюулагдахал байха. Жэл—хоёр—гурбан жэлэй турша соо иимэ бодомжоор хубаабал, саашадаа бүхы юумэн нэгэ бүлынхеэр бүтэдэг болохонь лабтай. Юундэб гэхэдэ, һүлэшаг бригаданууд танай хэм хэмжээндэ хүрэтэрөө дэбжэхэ бшуу. Колхоздотнай нэгэ хүтэлбэри, нэгэ правлени, нэгэл адли мэргэжэлтэд байха болоно. Өөһэдынгөө жэшээгээр, дүй дүршэлөөр тэдээндэ туһалхалта. Би зүб хэлэнэ бэзэб?

Зүб! **гэлдэнэ. (Альга ташалга).**

Тосхоноо шэнэдхэн гоёохо тухай хэлэе. Тосхоноо шэнэдхэн гоёохо, хуушан гэрнүүдые урилха, колхознигуудтаа зорюулан болбосон гэр байрануудые, тэрэшэлэн культурна эмхи зургаануудай байшангуудые удаа дараалан бариха шухала гэжэ нэгэ үедэ би танда зүбшэһэн байхаб. Тэрээнһээ хойшо ехэ юумэ хэһэн байнат. Энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй. Ерэхэ жэлдэ олзо доходтнай бүри ехээр нэмэхэ байха, тиимэһээ тосхоноо гоё һайхан болгохо арга боломжо танда бии. Тосхоноо шэнэдхэн гоёохын тула хубаагдадаггүй фонддо мүнгэ оруулха, өөрынгөө мүнгөөр шэнэ гэр барижа шадахагүй хүнүүдтэ тэрээнһээ урьһа зээлеэр үгэхэ хэрэгтэй гэжэ һанамжалха байнаб. Һайнаар хүдэлдэг, тэрэшэлэн бүлэ ехэтэй хүнүүдтэ түбхын түрүүн зээлеэр мүнгэ үгэхэ хэрэгтэй. Колхознигуудай хамтын суглаанай үзэмжын ёһоор, хоёр—гурбан жэл соо, магад бүришье удаан саг соо мүнгэеэ бусааха болзор тогтооно бэзэт.

Интернат-һургуули тухай. Үхибүүд тушаа, тэдэниие хүмүүжүүлхэ тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Эхынь поли дээрэ хүдэлдэг байхада, үхибүүдыень хэн харалтай гээшэб? Интернат-һургуулида үхибүүдэй харууһан хүсэд хангагдадаг бшуу. Хэрбээ өөһэдындөө интернат-һургуули баряа һаа, үхибүүдтээ, гүрэндөө тон һайн юумэ хэхэ байнат.

Үндэр наһатай болгшод тухайдаа бодожо үзэгты, тиимэ колхознигуудай байха гэр баригты. Хүдэлмэри хэжэ шадахаар хүгшэд хүдэлнэ бэзэ, тиигэжэ шадахагүйшүүлынь—амараг лэ. Хүгшэдые эдеэ хоолоор, харууһаар хангаха хэрэгтэй. Таанад бултадаа хэзээ нэгэтэ баһал хүгшэрхэ ха юм та, таанадые тэжээхэ хэрэгтэй болохо байна бшуу. Үндэр наһатай болоһон колхознигуудта зохихо эрхэ байдал хангахые оролдохо хэрэгтэй. Энээн тухайда хэлэһэн лэ байхаб. Мүнөө ажал үйлэдбэритнай нилээд һайн болоо, таанар иимэ юумэ хэжэ яһала шадахат. Интернат-һургуули, үндэр наһатай колхознигуудай байха байшан, хүүгэдэй ясли болон сад бариха хэрэгтэ мүнгэ гамнаһанай хэрэггүй. Бүлэ бүхэндэ һургуулиин шабинарай бии байхань лабтай, хэрбээ мүнөө үгышье һаа—үглөө бии болоно бэзэ. Үндэр наһатад, үхибүүд тушаа анхарал оролдолго гаргаха гээшэ олониитын хэрэг мүн, энээниие бүхы зон шухалада тоолодог байна. Энээниие намда өөртэм хэжэ үгыт гэнэ бэшэб, харин таанадай туһын тулада хэлэнэб. Минии нютагаархин—Калиновка тосхонойхид олзо ехэтэй байхаһаа гадна, бүри болбосон байһай, коммунизм байгуулжа шадахаар эрхим һайн, болбосоронгы гражданинуудые хүмүүжүүлһэй гэжэ хүсэнэб.

Үшөө нэгэ хэрэг тухайда таанадтай хөөрэлдэхые хүсэхэ байнаб. Калиновка, Хомутовко, Жиденовкэ болон ондоошье тосхонуудта архидаха дуратай колхознигууд биил ха. Тэдэнэй зариманиинь өөһэдөө архи нэрэдэг байна. Архидалга гээшэ олониитэдэ харша, манай байгуулалтада тон таарахагүй үзэгдэл мүн. Совет хүн өөрынгөө моральна эрхим шанараар хододоо онсорон шалгардаг юм. Бүхы хүн түрэлтэниие гайхуулһан али тухай олон баатаршалга совет хүнүүдэй гаргаһыень һанаад үзыт. Советскэ Союзай гражданин Эхэ орондоо айхабтар ехээр дурладаг ябадалай жэшээ харуулдаг. Арад зонойнгоо аша туһада ажаллаха гээшэ энэнэй ажабайдалдахи эгээн дээдэ үг зорилго болоно. Гэбэшье манай общество дотор архиншад, хулгайшад, мэхэ гохо гаргагшадай үшөөл бии байһые хэрэгсээнгүй үнгэржэ болохогүй. Архи намнагшад бэеынгээ элүүрые муудхаадаг. Архидалгын муу муухайнь гансашье энээгээр дүүрэнэгүй. Архинша хүн гэр бүлынхидөө зобоодог, обществодоо хохидол ушаруулдаг байна. Архидалгада эсэргүү эгээн хатуу шанга тэмсэл эмхидхэжэ, энэ хорото үзэгдэлые эсэслэн үгы болгохо ёһотойбди. Мүнөө правительствомнай тусхай хуули тодорхойлон хараалжа байна, тэрэнэй ёһоор архиншад, архидалгада туһа хүргэгшэд тушаа эгээл хатуу хэмжээн абтадаг болохо байха.

Жэшээлхэдэ, ресторанууд дотор иимэ гурим тогтоохобди: архи заха һаань,—нэгэл рюмкэ үгэхэ, хоёрдохёо уухыень хориxo. Теэд яахаб даа, энэ ресторанда үгөөгүй һаань, ондоо ресторан ошожо, тэндэ үшөө ууна бэзэб гэжэ зарим нэгэн хэлэжэ магад. Яба ошог лэ даа. Табан хундага хооһолхо дуратай шуул бии байгаа һаа, табан ресторан зайжа ууха ушартай болохо. Тиигэһээр ябатараа тэлэршэнэ бэзэ. **(Зал соо шэмээтэй болоно).**

Үйлсэдэ ябаха нарин шанга гурим тогтооёбди. Һогтуудаа найража хүндэ дайралта хэһэн, элдэб таарахагүй ааша гаргаһан хүниие даб дээрэ тусхай гэртэ оруулжа гуримшуулха, тэлэрүүлхэ, яла түлүүлхэ хэрэгтэй. Хэрбээ бүри муухай ааша гаргаа һаань, ниитын гурим сахиха зургаанууд бүри шанга хэмжээ абаха байха. Зарим хүнүүд элдэб аяг ааша гаргажа, социалистическэ гүрэнэйнгөө, обществынгоо нэрые бү гутааг лэ. Өөрыгөө зохидоор абажа ябаха хэрэгтэй. Энэмнай архи уулгые огтолон хориxo гэһэн удхатай бэшэ. Хэн нэгэнэй рюмкэ архи уухадань, тэрээниие хэншье гэмнэхэ ёһогүй. Гэр бүлөөрөө сугларжа зугаалдаг, хамтаржа хүхидэг ёһо заншал манай арадта бии ха юм, тиихэдээ рюмкэ архи уухадань яаха һэм. Архи ууха болохо, зүгөөр хэм хэмжээгээ мэдээд, өөртөө, мүн оршон тойрон байһан зондо мууе хэхэгүйгөөр уухада яахаб.

Өөһэдөө архи нэрэгшэдые элишэлэн олохо, тон шангаар хэһээхэ хэрэгтэй. Партийна болон комсомолой организацинууд коммунистнууд, комсомолшуудые архидаһанайнь түлөө шангаар хэһээхэ зэргэтэй,—гэбэ.

Үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөниинь нигээд дүүрэв. Һайн зүбшэлнүүдые үгэһэнэйнь түлөө нүхэр Хрущевто колхознигууд баяр баясхалан хүргөө. Эдэнэр ажалайнгаа амжалтануудые арьбадхан, шэнэ илалтануудые туйлан, Эхэ ороноо баясуулхабди гэжэ үгэеэ үгэбэд.

* *
*

Н. С. Хрущев Калиновкаһаа бусаха замдаа партиин Хомутовско райкомдо хүрэбэ.

Партиин райкомой секретарь нүхэр Колмогоров энэ райондо һүүлэй гурба—дүрбэн жэл соо болоһон хубилалтанууд тухай хөөрөө. 1953 ондо районой колхозууд үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 540 килограмм һү һааһан аад, мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 3 мянга шахуу килограмм һү һаагаа. Районой колхозууд 1953 ондо зуун гектар бүриин 5 центнер мяха абаһан аад, 1958 ондо эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 28 центнер мяха, тэрэ тоодо хахалагдадаг газарай 100 гектарай 17 центнер гахайн мяха (1953 ондо 0,9 центнер байһан юм) абахань.

Эндэхи колхозууд бүхы тарилгынгаа ургасые дээшэлүүлһэнэй, илангаяа кукуруза тариһанай ашаар тэжээл элбэг ехээр абадаг болоод, малайнгаа тоое, ашаг шэмые нилээд ехээр нэмээгээ. Энэ жэлдэ 6500 гектар талмайн га бүриһөө 321 центнер кукуруза (эшэ ба буурсаг) абаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 24 мянган тонно силос дараһан аад, мүнөө 122 мянган тонно дараа.

Районой колхозууд сахарай свёкло тарижа захалаа. Энэ жэлдэ хоёр мянган гектарай нэжээд бүриһөө дунда жэшээгээр 250 центнер свёкло хуряажа абаа.

Колхозуудай олзо доход ехээр нэмэһэн байха юм. 1953 ондо район доторхи колхозуудай мүнгэн олзонь 15 миллион түхэриг болоһон байгаа һаа, даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор энэ жэлдэ 65 миллион түхэригтэ хүрэхэ байна.

Юрын аргаар хирпиисэ хэхэ үүсхэл район доторнай дэлгэржэ эхилээ гэжэ нүхэр Колмогоров мэдээсэбэ.

Энэ хэрэгые хаа хаанагүй дэмжэхэ шухала гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглээ. Нютаг дээрээ барилгын материалнуудые үйлэдбэрилбэл, хүдөө нютагуудта бүри ехээр барилга хэхэ арга олгохо байна. Энэ район ерэхэ жэлдэ кукурузын хэды шэнээн ургаса туйлахын түлөө тэмсэхэ һанаатай байнаб гэжэ Никита Сергеевич асуугаа. Манай район гектар бүриин 400 центнерһээ доошо бэшэ кукуруза ургуулжа, хуряажа абахын түлөө мүрысэнэ гэжэ нүхэр Колмогоров мэдүүлбэ.

— Бүхы район дээрэ энэтнай яһала һайн гээшэ. Калиновкын шэнги колхоздо һаа, гектар бүриин 700 центнерһээ доошо бэшэ кукуруза ургуулжа абахаар зорилго табиха хэрэгтэй байгаа. Тэрэ колхоз мүнөө жэлдэ гектар бүриин 570 центнер ургаса абаһан байна бшуу. Калиновкынхид гектар бүриин 700 центнер ургаса абажа шадахал байха. Танай районой колхозууд яһала ехэ амжалта туйланхай. Теэд өөһэдынгөө арга боломжые хүсэд бүринөөр ашаглан, шадамар бэрхээр ажаллаад, колхозно үйлэдбэриингөө арга боломжые дүүрэн хэрэглээд байгаа һаатнай, бүри ехэ амжалтын туйлагдахань лабтай, —гэбэ.

Н. С. Хрущев Хомутовско районой хүтэлбэрилэгшэдтэй амаршалалсан, районой ажалшадай шэнэ амжалта туйлахыень хүсөөд, тэндэһээ мордоо.

(«Правда» газетын октябриин 21-нэй номерһоо хуряангыгаар абтаба).

Яруунын аймагай «Улаан Яруу...» колхозой залуу тракторист Влади... Житихин ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойн хү... дэлэлэй мүрысөөндэ түрүү һуури эз... нэ.

Н. Дамбаевай фото.

Шефүүдэй туһалам...

Хориин аймагай «Путь к комму... низму» колхозой ороoһо таряа ... бэрлэлгэдэ шефүүд ехэ туһа ху... гэбэ. Эндэ Улан-Удын пристан... уһан замшад илангаа шалгар... байна.

Мүнөө эдэ шефүүдэй хүсөөр ... эхэ гахайн байха фермэ баригдаж... дүүрэхээ байна. Мүн энэ фе... шадар тэжээл бэлэдхэхэ кухни, ... жээл хадагалха склад, гахайшад... байрын гэр баригдаа. Барилга ... рэ В. М. Корытов, В. Н. Коры... В. Щекин, И. Козлов гэгшэд һ... һаар ажаллажа гараа.

Ц. Галсанов.

Үрэһэ хаалга удааруулагдана

Ториин колхозууд ерэхэ жэ... хартаабхын үрэһэ саг соонь бэл... хын түлөө оролдоногүй. Аймаг ... тор 5500 центнер үрэһэн бэлэдх... хэ аад, мүнөө хахадлаашьегүй б... на.

«Улаан Тори» колхоз (түрүү... шэнь нүхэр Бадмажапов) нэгэ... центнер үрэһэ хаагаагүй. Мүн Св... ловэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «С... веты Ильича», «Красный Октяб... «Коммунизм» колхозууд харт... хын үрэһэ хаалгые аали нобш... ябуулна.

Дурсагдаһан колхозуудай гэш... үдэр бүри хэдэн машина хартаа... дэлгүүр дээрэ абаашажа наймаа... даг. Хэрбээ гэшүүдэйнгээ үлүү ... гаһан хартаабхые байра дээрэнь ... далдажа абадаг һаа, колхозууд ... һээ хүсэд хааха, гүрэндэшье ... далдаха түсэбөө дүүргэхэ арга... Теэд иимэ хүдэлмэри ябуулха ... шаа хэмжээн абтанагүй.

Хартаабхын үрэһэ хаалгые т... гэдхэхын түлөө аймагай хүтэлб... лэгшэд яаралтай хэмжээ аб... ёһотой.

Д. Аюшее...
манай кор...

Шалгалта саг соо... хэгдэнэгүй

Һүүлэй үедэ Хэжэнгын се... ажалшадые эд бараагаар ехэ ... гаар хангана. Тус сельпо айм... түб тосхондо 8 магазинтай. Эд... газинууд үдэрэй 12-һоо 2 час б... тор булта хаалгаатай байдаг. Я... нэгэ шухала хэрэгтэй эд бар... эдеэ хоол энэ үедэ абахын ... гүй юм.

Энэ сельпо арад зоной ехээр ... рэглэдэг шухала эд бараа ... соонь һасаржа наймаалнагүй. ... Нишээлхэдэ, хара үнгэтэй, химда ... тэй бүд ехэ хомор. Мүн һургуу... үхибүүдэй үмдэхэ формо ор... асарагдаагүй. Һургуулиин ба... нар үхибүүдтээ формо абах... түрэлхидтэ дурадхана. Харин ... формо эндэхи магазинда байдаг... Бүд абаад, формо оёхо гэхэдэ, ... раха бүдшье олдоногүй. Г... эдеэ хоолой магазинуудта хил... таһалдажа наймаалагдана. Х... мэ абахын тула ехэ сагаа ... ушар гарана.

Гадна сельпогой магазину... саг соогоо шалгалта хэгдэн... Тиимэһээ үрилтэ хэхэ ябадал ... усадхагдаагүй байһаар. Энэ ж... январьһаа сентябрь һара бол... тус сельпогой магазинуудта 60 ... ган түхэригэй үрилтэ хэгдэһэн ... на.

Магазинуудай хүдэлмэрии ... жаруулжа, арад зоной улам ... жа байгаа эрилтые гүйсэд ха... хэрэгтэ сельпогой түрүүлэгшэ... хэр Тарабукин анхаралаа хан... ха ёһотой. Мүн энэ сельпогой ... хэрэгээр аймпотребсоюзай ... лэгшэ нүхэр Жамсаранов һон... хо бэзэ.

Д. Улзу...

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудай үүргые бүри дээшэлүүлхэ

...харшэбэрэй аймагай «Үнэн» ...озой партийна эхин организа... тоосоото-һунгуулиин суглаан ... болобо.

...ПСС-эй XX съездын, мүн пар... ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ ...олнуудые бэелүүлхын түлөө ...эжэ, эндэхи коммунистнууд ар...нгээ ажахые хүгжөөхэ талаар ...и тэды амжалта туйлаа.

...шээлхэдэ, тус колхоз һаяхан ...тор аймаг соогоо эгээл гээгдэн... колхозуудай нэгэн байһанаа, тоо... ...үе соо малайнгаа тоо толгой ...оруулжа, ашаг шэмыень эрид ...элүүлжэ шадаһан байна. Эндэ ...һэн 9 һарын турша соо ... бүриһөө 1275 литр һүн һааг... гэхэ гү, али нёдондо жэлэй... ...сасуулбал, хамта дээрээ ...литр ехэ һүн һаагдаа. Мүн ...хайшалалгашье нилээд дээ...э, дунда зэргээр нэгэ хонин... 4280 грамм нарин, нарибтар ...н хайшалагдаа. Тиигэжэ нё... жэлэйхидэ орходоо 85 цент...хэ нооһон гүрэндэ худалдагдаа. ...ээ үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз бү... ...ээрээ 1,1 миллион түхэриг мүн...олзотой байгаа һаа, энэ жэлэй ...а соо гансахан һү, нооһо гү... худалдаһанһаа 1,5 миллион ...г мүнгэн олзо абаба.

...н өөрынгөө техникээр хабарай, ...намарай полевой хүдэлмэри...е эрхим болзорнуудта үнгэр... тарянай, үбһэ ногооной муу ...ургаса хуряаһан байна. Тии...ерэхэ жэлэй ургасын эрхим ...ртай үрэһэ түсэбэй ёһоор хаа...жа, тарилгын шанарта хүргэжэ байнхай. Тэрэшэлэн колхознигуудай ажалта үдэртэ аванс болгон 1—1 килограмм таряа хубааба.

Колхоздо культурна ажаһуудалай, үйлэдбэриин барилга үргэнөөр хэгдэнэ. Һүүлэй 2 жэлэй туршада 40 гаран байрын гэр, 2 клуб, малай олон байра шэнээр баригдаа.

Эдэ зарим тэды амжалтануудаараа һанаагаа амараад һуужа болохогүй гэжэ тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд зүбөөр тэмдэглэжэ, колхозойнгоо хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлэн, хурсаар шүүмжэлбэ.

— Зарим коммунистнууд хэһэн ажалдаа халирхайгаар, харюусалга багатайгаар хандадаг байна. Энээнһээ боложо ажалай олон дутагдалнууд, алдуу эндүүнүүд гарана. Хэрбээ колхозоймнай бүхы коммунистнууд нэгэн хүн шэнги бултадаа ажалай түрүү зэргэдэ, бодото жэшээ бусадта харуулжа ябадаг байгаа һаа, үшөөл һайн амжалта туйлаха байгаабди,—гэжэ коммунист Ц. Семенов тэмдэглэбэ.

Коммунистнууд Д. Цыдыпов, Д. Гармаев гэгшэд партбюрогой хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирхэйлһэнэйнгээ һүүлээр, колхозой полевой хүдэлмэринүүдтэ ажалладаг жиирэй колхознигууд ажалайнгаа түлөөһөөр урмашуулагданагүй, хэрбээ һаалишад, хонишод шэнги мал ажал дээрэ хүдэлдэг хүнүүдтэй адли тэдэнэр урмашуулагдадаг байгаа һаа, колхоздомнай ажалай үшөө һайн амжалта туйлагдаха байгаа гэжэ заабад.

— Партийна даабари гээшэ партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин шухала эрилтэнүүдэй нэгэн болодог. Теэд манай парторганизациин зарим коммунистнууд, тусхайлбал, нүхэд Д. Эрдынеев, Н. Яндыков гэгшэд даалгагдаһан ажалдаа хайша хэрэгээр хандана,—гэжэ 2-дохи комплексно бригадын бригадир Б. Бальжинимаев шүүмжэлбэ.

Һүүлшын үедэ колхозой малшадай дунда социалистическэ мүрысөөнэй һулараһан тухай, ханын газетэ болон «Дайшалхы хуудаһануудай» үсөөн гарадаг болоһон тухай шүүмжэлжэ, малай үбэлжэлгын бэлэдхэлэй хүдэлмэриие һаяар дүүргээд, үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ тушаа асуудалда коммунистнууд Б. Цыбиков, Д. Цыбенов тогтон хэлэбэд.

Энэ суглаан дээрэ шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрбэ. Суглаанда хабаадалсаһан 26 коммунистнуудай 13-ниинь үгэ хэлээ.

Тус парторганизациин коммунистнууд саашадаа юу хэхэ тухайгаа тодорхойлһон дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба. Тогтоол сооно 1959 ондо үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха, хонин бүриин 4.3 килограмм нооһо хайшалха, 100 эхэ хонинһоо 120 хурьга абаха, тарянай ургаса эрид дээшэлүүлжэ, гектарһаа дунда зэргээр 9 центнерһээ багa бэшэ ургаса хуряаха гэжэ тодорхойлогдобо. **Б. Дымбрылов.**

Кружогой заняти һайнаар үнгэрөө

...ал хүдэлмэриин һүүлдэ, үдэ... Улан-Удэ городой «Труд» ...олзоборилгын артелиин кон... соо электрын гал яларна. ...Р-эй дотоодын, мүн гадаадын ...айдалтай танилсаха кружогто ...ссадаг хүнүүд ээлжээтэ заня... сугларна. Занятиин болохо ...та соо элдэб янзын газетэ, ...холтой журнал, номууд та...ихай. Тэдэниие занятида ерэ...үнүүд һонирхон уншанад. ...ьегүй тус кружогой пропа...ст нүхэр Истомин ерэжэ, за...эхилхэ тухай соносхоходонь ...һууринуудаа ээлжэ һуу...

...жогой староста нүхэр М. В. ...вой һуралсагшадай список ...кадань, 15 хүн ерэһэн байба. ...ружогто һуралсахаар хамта... ...9 хүн бэшүүлһэн юм.

...публикын прокуратурын хү...рилэгшэ, пропагандист нүхэр ...ин ээлжээтэ энэ занятидаа ...ар бэлдэһэн байгаа. Тэрэ за...үнгэргэхэ темээрээ тусхай тү...охёожо, асуудал бүхэндэ ха...ань тобшоор бэшэжэ бэлдэн...

...Мүнөө заняти дээрээ партиин ...ездын шиидхэбэринүүдэй бэе...лдэжэ байһан тухай хөөрэл...гээд нүхэр Истомин занятиа ... Тиихэдэнь, суглараг...ехэхэн харюусалгатай хэрэгтэ ...һэндэл, шагнаһан юумэеэ тэм...ээ бэшэхээр һуунад.

...СС-эй XX съездын түүхэтэ ...хэбэринүүд манай оронние ...данъ улам түргэнөөр хүгжөө...эгтэ, уласхоорондын ажабай...ехэхэн шиидхэхы нүлөөтэй ...гэжэ пропагандист эли то...харуулаа.

...Манай Совет ороной промыш...сть, хүдөө ажахы болон бусад ...ринууд түүхэдэ харагдаа, ...гүй амжалта туйлаа. Жэшээнь, һүүлэй жэлнүүдтэ ороноймнай олон районуудаар ороо һо тарянай һайн ургаса хуряагдажа абтаа. Мүн ниитын малай тоо толгой олошоржо, ашаг шэмэнь нилээд дээшэлээ. Тиимэ дээрэһээ манай орон хүдөө ажахын гол продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын болзорто США-е хүсэхэ аргатай болоно, — гэжэ пропагандист хөөрэнэ. Энэ асуудалаар хөөрэхэдөө манай Бурядай республика дотор ниитын малай хүгжэлтэ болон тэрэнэй ашаг шэмынь дээшэлжэ байһан тухай һонирхолтой баримтануудые, тоонуудые хэлэжэ үгэнэ.

Уласхоорондын ажабайдалда манай СССР ороной шиидхэхы нүлөө үзүүлдэг байһан тухай нүхэр Истомин саашань хэлээ.

— КПСС-эй XX съездһээ хойшо дэлхэй дээрэ олон событинууд болоһон байна. Илангаяа ОАР-эй Египетскэ районДо англо-французскаизраильска зэрлиг добтолгые болюулхадань, Дутын, Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые тогтонижоруулхада манай орон шиидхэхы үүргэ дүүргээ.

— Тиихэдэ совет арадай туйлаһан бүхы амжалта миил өөрөө ерээ бэшэ, тэрэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Ленинскэ Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын сэсэн мэргэн ударидалгын аша үрэ, — гэжэ пропагандист тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые зарлаха тухай партиин ЦК-гэй сентябриин Пленумэй тогтоол тухай, энээнтэй дашарамдуулан республикын ажалшадай, бүхы совет арадай үмэнэ табигдаһан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хэлэжэ, пропагандист хөөрөөгөө дүүргэнэ. Энээгээр тус занятиин эхэнхи хубинь дүүрэнэ. Һүүлээрнь шагнагшад ойлгогдоогүй асуудалнуудтаа тодорхой харюу абаһан байна.

Энээнэй һүүлээр, занятиин дүүрэтэр 20-ёод минута үлэжэ, тэрэ сагсоогоо Тайвань аралдахи событинууд тушаа ойлгогдоогүй асуудалнуудаар хөөрэлдөөн үргэлжэлнэ. Нүхэр Истомин шагнагшадай асуудалда ойлгосотойгоор харюусахые оролдоо.

Тиигэжэ энэ үдэрэй заняти һонирхолтойгоор үнгэрөө. Шагнагшад нүхэд П. В. Елизов, М. И. Иващенко, О. Г. Разгильдяев, Ф. С. Пшеничников гэгшэд хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Нүхэр Истомин шадабаритай бэрхэ пропагандист тула шагнагшадтаа түрүүшын үдэрһөө хүндэтэй болонхой.

Тус занятиин хэдышье һонирхолтой, һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэрбэшье, зарим нэгэн дутагдалнууд бии байгаа. Юуб гэхэдэ, нэн түрүүн, кружогто бэшүүлһэн хүнүүдэй 4-ниинь мэдэгдээгүй шалтагаанаар занятидаа ерээгүй байшоо. Гадна, пропагандист нүхэр Истомин али нэгэн асуудалые шагнагшадта хэдышье тобшо тодорхойгоор хөөрэхэ гэжэ оролдобошье, олонхи ушарнуудта элдэб тоонуудые үнгэрүү олоор хэрэглэжэ, асуудалнуудай гол удхыень үшөөл гүнзэгыгөөр хөөрэжэ шаданагүй.

Энэ занятиин дүн согсолжо харахада артелиин эхин партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр П. В. Елизов байгша ондо коммунистнуудай политическэ һуралсалые зүбөөр тодорхойлжо шадаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Тус кружогой занятида хабаадагшад байгша оной партийна һуралсалай жэлэй турша соо СССР-эй доторой болон уласхоорондын байдалай һонинуудтай һайнаар танилсаха арга боломжотой гээшэ.

Д. Шагдуров.

ЗЭДЫН АЙМАГТА

КОМСОМОЛШУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малай байрануудые үбэлдэ бэлэдхэлгээр гээгдэлдэ ороод байхадань, эндэхи залуушуул барилгашадай бригада эмхидхээд, Намаг гэжэ газарта малшадай гэр, малай байра барижа эхилһэн юм.

Барилга дээрэ колхозой комсомольско организациин секретарь Доргеев, комсомолшууд Гармаев, Балсанов, Будаев, Найданов, Цыдыпов гэгшэд хүдэлнэ.

НОМОЙ АВТОЛАВКА

Ном тараалгын һара үнгэргэлгын үедэ эндэ ном худалдаха автолавка эмхидхэгдэһэн байна. Тэрэ автолавка арбаад хүрэхэгүй үдэр соо аймагай колхозуудаар ябажа, хамта 6500 түхэригэй ном малшадта, тарян ажалай хүдэлмэрилэгшэд болон механизаторнуудта худалдаба.

Автолавка элдэб хэлэнэй номуудые гаргажа худалдаа.

ТҮРЭЛХИДЭЙ СУГЛААН

Лапшиново тосхондо һуудаг һурагшадай түрэлхидэй суглаан һаяхан болобо. Эндэ «Бага наһатаниие хүмүүжүүлгэдэ түрэлхидэй үүргэ», «Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» нүхэр Н.С. Хрущевой бэшэг тушаа асуудал хэлсэлгэн болоо.

Сугларагшад эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ анхаралтайгаар хандажа, түрэлхидэй комитет һунгаба.

КОМСОМОЛОЙ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАҺАН МҮРЫСӨӨН

Петропавловкада аймагай спортсменүүдэй мүрысөөн болобо. Мүрысөөндэ хабаадагшад волейболоор, футболоор наадаа, сагаалса буудаа. Мэргэн буудагшадай мүрысөөндэ 6 команда хабаадажа, тэрээндэ дэрэстэйнхид түрүү һуури эзэлбэ.

Волейбол наадалгада 8 команда хабаадалсаад, ВЛКСМ-эй айкомой суглуулагдамал команда түрүүлээ.

Н. Гуслякова.

«Эрдэм» совхозой һаалишадай мүрысөөндэ Дашима Доржиева түрүүлжэ ябана. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2200 килограмм һү һааха уялгатай аад, 1800 килограмм һаагаа. **Зураг дээрэ:** эрхим һаалишан Дашима Доржиева.

А. Матвеевэй фото.

Могилевско область. Кировскэ районой «Рассвет» колхоз амжалтатайгаар хүгжэжэ байһан дээрэһээ бүхы орон доторoo мэдээжэ болонхой. Амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «Рассвет» колхоз Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадана. Олон колхознигуудынь шэн зоригтойгоор ажаллаһанайнгаа түлөө орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай. Артелиин түрүүлэгшэ К. П. Орловский, һаалишан Ф. Ф. Киселева болон гахайшан Х. Т. Михневада Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдонхой. **Зураг дээрэ:** «Рассвет» колхозой библиотекэнүүдэй нэгэн соо.

ТАСС-эй фотохронико.

Клубай хүдэлмэри шэнэдхэхэ түрүүшын алхам хэгдэбэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай клубай хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэреэ мүнөөнэй эрилтын ёһоор, ажабайдалтай холбоотойгоор шэнэдхэжэ эхилээ.

Уншалгын, уран һайханай, мүн бусад олон залнуудтай энэ клуб соо 20 мянга гаран номтой библиотекэ нээгдэнхэй. Комбинадай 29 цехэй аяар 12-тонь улаан булангууд, нэгэндэнь техническэ кабинет хүдэлмэрилнэ. Соёл культурын хүдэлмэри эрхилхэ комитедүүд цех бүхэндэ һунгагдаа.

Тус клубай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уран һайханай бүлгэмдэ хабаадалсадаг 300 гаран хүн 7 кружок боложо таһараад, комбинадай цехүүдээр зүжэг, концертнүүдые үдэшэ бүри шахуу харуулна. Мүн городой ондоошье предприятинуудта, шефтээ абаһан Бичурын колхозуудта ошожо, зүжэг наада харуулна. Комбинадай партийна организациин гү, али профсоюзай түлөөлэгшэ концертын урда тээхэнэ түсэбөө комбинадай ямараар дүүргэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгэдэг юм.

Комбинадай дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд клубай хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэдэг. Уран һайханай бүлгэмэй хэрэг һайн мэдэхэ, тэрээндээ дуратайгаар хандадаг эдэбхитэй нүхэд Полозова, Бомштейн гэгшэдые кружогой хүтэлбэрилэгшэд болгоһоной һүүлээр клубай ажал эрид һайжараа. Заводой захиргаан уран һайханай бүлгэмүүдтэ элдэб костюм болон бусад юумэнүүдые абахын тула 60 мянга гаран түхэриг мүнгэ энэ жэлэй түрүүшын хахадта үгэһэн байха.

Республикын соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие шалган хараһан дүнгөөр тус комбинадай клуб нэгэдэхи, библиотекэнь хоёрдохи зэргын дипломуудые абаа. Уран һайханай бүлгэмдэнь хоёрдохи диплом барюулагдаһан байна. Тэрээндэ хабаадаһан 50 гаран хүн хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа

Комбинадай ажалшад, тосхоной хүн зон сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ дүүрэн аргатай болоо. Эндэ лекци, элидхэл уншагдана, кинокартина харуулагдана. Городой артистнууд гү, үгышье һаа ондоо предприятинуудай уран һайханай бүлгэмэйхид ерэжэ, концерт болон зүжэгөөрөө лекци ба элидхэлээрээ хүдэлмэришэдые габьяата ажалда уряалан зоригжуулдаг.

Техническэ пропаганда хэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Энэнэй урда тээ политическэ болон шэнжэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэйхид ерэжэ, лекци уншадаг байгаа. Харин мүнөө өөһэдын 30 гаран лектортэй болонхой. Тэдэнэй дунда инженер, техник, мастер, механигууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд олон бии.

Социалистическэ уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай панно, плакат, стендүүд зурагдажа, улаан булан болон клубай ханануудта, талмайнууд дээгүүр үлгэгдэдэг. Хүндэлэлэй самбарнууд бии. Шог, сатирын булан эмхидхэгдэнхэй.

Нүхэр Курапов түрүүтэй клубай правлени түсэбэй ёһоор хүдэлмэрээ ябуулдаг. Мүн баһа нүхэр Сощенкын даадаг библиотекэ, нүхэр Циммерланай толгойлдог уншалгын зал хүдэлмэреэ һайжаруулжа шадаа. Уншалгынь зал соо аяар 50 гаран нэрэтэй элдэб журнал, 13 янзын газетэ үдэшын сагта, амаралтын үдэрнүүдтэ дэлгээтэй байдаг. Шатар, даамшье олон бии. Эндэ уншагшадай конференци ходо үнгэргэгдэдэг болонхой. Комбинадай 2 мянга гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад библиотекэдэ ерэжэ, дуратай номоо уншадаг. Библиотекарь, уншалгын залые даагшанар уншагшадай тооe олон болгохо зорилгоор эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Клубай правлени ажал-ябуулгаяа үйлэдбэридэ дүтэлүүлхын тула лекци, хөөрэлдөө, элидхэлнүүдээ цехүүдэй улаан булан соо эмхидхэдэг болоо. Тэдээндэнь хүн зон олоороо хабаадана.

Цехүүдэй дэргэдэхи 6 улаан булан соо радиолонууд, биллиарднууд табигданхай. Тэрэшэлэн нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдээ. Спортын хүдэлмэри нилээд һайнаар ябуулагдана. Энэ жэлдэ комбинадай физкультурнигууд городской комитедэй кубок абаа. Хүнгэн атлетикээр, буудалгаар, футболоор һайса наадажа, эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй команданууд дипломоор шагнагдаа һэн. Комбинадай 1500 гаран хүдэлмэришэд спортын элдэб бүлгэмүүдэй гэшүүд болонхой. Үйлэдбэриин гимнастика һүүлэй үедэ цехүүд соо һайнаар хэгдэнэ. Методист нүхэр Эрдынеев цехүүдтэ ябажа, заабари үгэдэг юм. Хүдэлмэришэд гимнастикын һүүлээр согтой залитай боложо, бүри һайнаар, ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллана.

Тэрээнһээ гадна, үдэшын һургуулинуудта 200 шахуу залуушуул һуража байнхай.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгодо ороходоо хараалһан хэмжээ-ябуулгаяа бэелүүлхын тула партийна, профсоюзна организацинууд, комбинадай дирекци нарин хиналта, шалгалта хэдэг болоо. Уялга абаа һаа—дүүргэ, үгээ үгөө һаа—бэелүүлэ гэһэн уряатайгаар комбинадай культурын эмхи зургаанудай эдэбхитэд хүдэлмэрилжэ байна.

В. Афанасьев, облпрофсоведэй инструктор.

Монгол, бурят арадуудай халуун хани барисаан

...т арадууд, бусад социалис...э оронуудай, тэрэ тоодо Мон... ажалшад хоорондоо бата бэ...оо барисаатай болонхой.

...түрэлтэнэй хуби заяае эрид ...аһан Агуу ехэ Октябриин ре... монгол арадай националь...ээрэлгын тэмсэлдэшье шиид... шухала удха шанартай бай... Советскэ правительство Мон... бүрин эрхэтэй байлгые мэ...ди гэжэ 1919 оной августда ... мэдүүлээ һэн.

...ин империалистнуудта, до... контрреволюцида эсэргүү ... совет арадуудай хэһэн хам...эмсэл эдэ хоёрой эбдэршэгүй ...ани барисаанай эшэ үндэһэн ... 1921 оной ноябрьда хани ба... тухай Совет-Монгол оро... хоорондо хэлсээн баталаг...эн.

...олдо арадай революциин ... ушар, эрхэ сүлөөгөө олоһон ...э Россин арадуудай үльгэр ...ороноо арадай засагтай бол...шэнэ байдалаа зохёохо арга ...нуудта олгоо. 1924 ондо ...ой Арадай-революционно ... III съезд болоһон юм. Оро...питалистическэ бэшэ замаар ...жэ, саашадаа социализмда ... тухай жэнхэни шугам тэрэ ...дээрэ хараалагдаһан байна.

...ыгаа, соёл культураяа хүг...эһэнь совет арад монгол арад... ...сэдьхэлһээ ходо туһалдаг ...онголой Арадай Республикын ...болоһон түрүүшын үдэрһөө ... Советскэ правительство хү...ахын, промышленностиин, соёл культурын, элүүрые хамгаалгын мэргэжэлтэдые нэгэнтэ бэшэ эльгээһэн байха. Жэшээнь, 1924 ондо советскэ хэдэн врачууд Монгол эльгээгдээ һэн. Тэдэнэр Монголдо мүнөө сагай медицинэ бии болгожо эхилхэдэнь туһалаа. Хожомын хэдэн бүлэг багшанар, соёлой хүдэлмэрилэгшэд болон бусад советскэ түлөөлэгшэд Монголдо эльгээгдээ бэлэй.

Бүри дайнай урдахи жэлнүүдтэ Монгол орон дотор феодализм усадхагдаһан, феодалнуудай адууһа мал, газар уһан хүсөөр хуряагдан абтаад, ажалша зондо үгтэһэн юм. Соёлой хубисхалай талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. МНР-тэ хүдэлмэришэн анги бии болгогдоо. Монголой ажахын гол һалбаринь мал ажал болоно. Дайнай урдахи жэлнүүдтэ малайнь тоо 2 дахин нэмээ бэлэй. Бүхы малынь ажалша арад зоной мэдэлдэ ороод байгаа.

Общество доторхи ангинуудай бүрилдэлэй талаар угаа ехэ хубилалтанууд болоо. Феодал баяшуулые, дайсан харша бусад этэгээдүүдые үгы хэһэнэй ашаар бүри 1940 ондо Монголой общество хоорондоо хани барисаата хоёр ангиһаа—хүдэлмэришэд, таряашадһаа бүридэдэг болоһон юм.

1941 ондо СССР-тэ фашистска Германиин добтолходонь, монгол арад совет арадта эдэбхитэйгээр туһалаа. Монголой Арадай Республика Советскэ Армида «Хубисхалша Монгол» гэдэг танкнуудай колонно, «Монгол арад» гэжэ авиаэскадрили бэлэглэһэн, оло мянган адуу мал эльгээһэн юм. 1945 оной августда Монголой Арадай-революционно арми Японой сэрэгүүдтэй дайлалдахадамнай сэхэ хабаадалсаа һэн.

Монголые экономическа болон культурна гээгдэлһээнь гаргахын тула Советскэ Союз дайнай эгээн хүшэр хүндэ жэлнүүдтэшье Монголой Арадай Республикада туһаламжа үзүүлһээр байгаа. 1942 ондо Гүрэнэй университет нээхэдэнь, МНР соогоо эгээн томо предприяти болохо мяханай комбинат бодхоохадонь манай орон туһалаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай дүүрэһэн хойно МНР-эй правительствын гуйлтаар манай орон тэндэ түмэр харгы барижа үгэһэн байна. Тэрэшэлэн үнгэтэ металл, нефть абаха томо томо предприятинууд Монголдо бодхоогдоһон, телеграф, телефоной шэнэ утаһа шэжэмүүд татагдаһан байна.

СССР-эй экономическа болон техническэ туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар мүнөө үедэ хүнгэн, хүндэ промышленностиин шэнэ һалбаринууд, хүдөө ажахы болон бусад томо 18 предприяти МНР-тэ баригдажа байнхай. Мүн арадай ажахын, соёл культурын, эрдэм соёл, искусствын бүхы һалбаринуудаар мэргэжэлтэй кадрнууд бии болгогдоно.

1957 оной май һарада СССР-эй болон МНР-эй правительственна делегацинууд Советскэ Союзай, Монголой Арадай Республикын хоорондоо бүри ехээр саашадаа туһалалсадаг болохо тухай хамтын мэдүүлгэ Москвада тунхаглаа һэн. 1958—1960 онуудта СССР оромнай Монголдо олон трактор, тарянай комбайн болон хүдөө ажахын бусад машина, зэмсэгүүдые, электростанци, автомашина, барилгын материал болон үүлтэртэ малнуудые үгэжэ байха, фабрика, заводуудаа заһаха, барихадань туһалха юм.

Пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта түшэглэдэг монгол-советскэ хани барисаан дүшөөд жэлэй туршада улам бэхижэн мандажа байна. Энэ хани барисаан манай оронуудай арадуудай аша туһада, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай, социалистическэ хүгжэлтын аша туһада хүгжэжэ байдаг юм.

Совет-Монгол оронуудай хани барисаанай бэхижэлгэдэ бурят арад бага бэшэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Монгол, бурят арадуудай үгэ хэлэниинншье, соёл культураншье дүтэрхы юм. Эдэ хоёр хүршэ арадууд үни сагһаа хойшо хоорондоо ходо холбоо барисаатай байдаг. Энэнь һүүлэй жэлнүүдтэ бүри бэхижээ. 1957—1958 онуудта Монголһоо Бурят орондомнай 8 делегаци, түлөөлэгшэд ерээ һэн. Тэдэнэй тоодо МНР-эй парламентска делегаци, мүн тэрэшэлэн партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци, соёл культурын, искусство, спортын болон бусад ажал-ябуулагшад ерэһэн байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ МНР-эй правительствын уряалаар бурят нүхэдшье Монголдо олоороо ошожо ерээ. 1957 ондо КПСС-эй Бурядай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Хахалов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй парламентска делегаци Монголдо ошоод ерээ һэн. Тэрэшэлэн оперо, баледэй театрын артистнууд, спортын делегаци, мүн бусад олон түлөөлэгшэднай Монгол ошоод ерэһэн байна.

Хани нүхэдэй ёһоор өөһэд хоорондоо ходо ябалсажа байха гэжэ СССР МНР хоёрой культурна харилсаанай түсэб дотор хараалагдана.

1958 оной май һарада хэдэ хэдэн организацинуудай үүсхэлээр Советскэ Союз дотор Монголой Арадай Республикатай хани барисаанай бүлгэм байгуулагдаа һэн. МНР, Бурят оронуудай хоорондохи соёл культурын холбоо барисаае бүри ехээр бэхижүүлхын тулада дээрэ дурсагдаһан бүлгэмэй таһаг манай республикада һаяшаг тогтоогдоо. Тус таһагай ажал хүдэлмэринь монгол, бурят арадуудай хоорондохи хани барисаае улам бэхижүүлгэдэ туһа дүхэм болохонь лабтай.

А. БАРТАНОВА, юридическэ эрдэмэй кандидат.

Өөһэдынгөө хүсөөр улаан булан барина

Яруунын аймагай хэлхэе холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүсөөр улаан булан бариха гэжэ шиидэһэн юм. Мүнөө тэрэ шиидхэбэреэ бэелүүлэн, барилга хэжэ эхилэнхэй. Тэндэнь ...дошо дархашуулай бригада эмхидхэгдээ. Телеграфистнар, телефонистнууд, мотористнууд болон отделениин бусад хүдэлмэрилэгшэд амаралтын үдэрнүүдтэ, хүдэлмэриин һүүлээр улаан булангай барилгада туһалалсана.

В. Байбородин.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикымнай нииславл Улан-Удэ хотодо баригдаһан багшанарай училищиин шэнэ байшан. И. Денисовэй фото.

Эдэбхитэй пенсионер

Цыден-Дамба Базаров аяар 71-тэй болонхой. Иимэ үндэр наһатай болобошье, бэеэр яһала һайн үбгэжөөл.

Энэ үбгэжөөл Сэлэнгын аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эдэбхитэй гэшүүдэй нэгэн байха зуураа, 1953 онһоо хойшо Селендумын сельпогой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр таһалгаряагүй хүдэлмэрилнэ. Советскэ худалдаа наймаанай ёһо гуримые наринаар сахиха хэрэгтэ нүхэр Базаров сэх эрилтэ табидаг юм. Тиин худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй, пайщигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулалсадаг байна.

Нүхэр Базаров квартал бүхэндэ шалгалта хэжэ, магазинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые саг соонь элирүүлдэг. Тиигэжэ зуураа, магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй уялгаяа хэр зэргэ дүүргэжэ байһанда анхаралаа ехээр хандуулдаг. Жэшээнь, сельпогой али магазинайхид совхозой хүдэлмэришэдэй эрилтые хэрээр хангаһаб, алинайхинь муугаар хүдэлмэрилнэб гэһэн тобшолол хээд, правлениин зүблөөндэ хэлэжэ үгэдэг заншалтай.

Худалдаа наймаанай үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Цыден-Дамба Базарович мүнөө пенсидэ гараһ гээд минил һуудаггүй. Худалдан абагшадай эрилтые һайнаар хангахын түлөө тэмсэлдэнь тус сельпогойхидто шадал соогоо туһалдаг. Өөрынгөө үүсхэлээр лавкын комиссиин гэшүүдые суглуулжа, столово, чайнын хүдэлмэри шалгадаг байна.

Пенсионер Цыден-Дамба Базаров Буркоопсоюзай, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр хэдэн дахин шагнагдаһан байна. Һаяхан Буркоопсоюзай правлени нүхэр Базаровта Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын путёвко үгэжэ, Москва мордохуулба.

Д. Колмаков.

Тобшо һонинууд

Ариг сэбэрые сахиха талаар соёлой добтолгын эхилһэн сарһаа хойшо Курумканай аймагай ажалшад байдал һуудалаа культурна болгосон болохын тула ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Барахан тосхоной зон гэр доторо нарин сэбэрээр байдаг боложо байна. Курумканай аймагай центртэшье ариг сэбэр наринаар сахигдана. Айл бүхэн газаагуурхаа, гудамжаяа холодоо хамажа, субыхэшье бог шорой хаягдахая болёо. Вл. Ринчино.

Юһэн һарынгаа түсэб 121 процент дүүргэһэн Хорины промкомбинадай нүхэр Машановай даадаг модо хюрөөдэгшэдэй бригада жэлэй эхинһээ хойшо 88.040 түхэригэй барилгын материал түсэбһөө гадуур гаргаһан байна. Бригадынхид партиин XXI ээлжээтэбэшэ съездые угтуулан, IV кварталайнгаа түсэб 125 процент дүүргэхэ уялга абанхай.

Ким Жалсараев.

Үйһанай эрье бүхэжүүлхын тулада Закаменай аймагай Санагын дунда һургуулиин һурагшад амаралтын нэгэ үдэр воскресник эмхидхэжэ, нэгэ үдэр соо 65 кубометр шулуу суглуулжа ообоолбо. Хура бороогой ороходоор Сэхир голой уһан үерлэжэ, эрьеэ эмдэдэг байһан юм. Тиимэһээ ерэхэ хабар тэрэ голой эрье бүхэлэгдэхэнь.

Вл. Доржиев.

«Артистнарай концерт» гэһэн һурагаар «Улаан Бургалтай» колхозой (Тори) түхэлэй клубтаа олоорсо суглараба. Филармониин артистнарай табиһан концертдэ РСФСР-эй габьяата артист Таровай дуулаһан дуунууд, бар хүсэтэ артист Васильевай хаяуулһан номернууд ехэ һонирхолтой байгаа. Концертын һүүлээр циркач Васильев хүсэ хэрэглэн хэдэг номернууд тухайгаа колхозой залуу хүүгэдтэ хөөрэжэ үгэбэ. С. Банзаракцаев.

Багшанарай институтда

ХИЛЫН СААГУУР АЯНШАЛГА

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай студентнэр болон багшанар үнгэрэгшэ зундаа хилын саанахи оронуудаар аяншалаа. Институтай 5-дахи курсын студент А. Сельверов—Болгараар, доцент А. А. Баранникова—Франциар, филологическа эрдэмэй кандидат Д. Д. Доржиев Монгол болон Хитад оронуудаар ябаад ерэбэ.

КОЛХОЗНИГУУДТА ЛЕКЦИ УНШАГДАБА

Институдай студент нүхэр Осинский Мухаршэбэрэй аймагай «Илалта», «Оъшон», XX партсъездын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, «Советскэ залуу хүнэй болбосоронгы абари зан» гэһэн лекци уншаа. Мүн педагогическэ эрдэмэй кандидат И. М. Тимофеев Калиновка, Хонхоло, Никольск тосхонуудай ажалшадта лекци уншаба.

ШАТАР, ДААМ НААДАЛГЫН ТУРНИР

Бурят хэлэнэй факультедэй студентнэрэй дунда шатар, даам наадалгын турнир болобо. Шатар наадалгаар студент В. Очиров, даам наадалгаар Ким Эмигенов гэгшэд илажа гарабад.

СПОРТИВНО-ЭЛҮҮРЖҮҮЛГЫН ЛАГЕРЬ

Студентнэрэй зунай амаралтын үедэ Прибайкальска аймагай Бурдуковка тосхондо «Сибиряк» гэжэ спортивно-элүүржүүлгын лагерь эмхидхэгдэһэн юм. Тэндэ 80 гаран студентнэр амараа. Лагерьта байгшад үбһэ, таряа хуряалгын үедэ тэндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо туһалаа.

А. Бадмаев, З. Галсанова.

Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

Улан-Удэ, Кяхта городуудай спортын һайн дуранай бүлгэмүүдэй суглуулагдамал командануудай мэргэн буудагшадай мүрысөөн болобо.

Мүрысөөндэ эрэшүүл болон эхэнэрнүүд хабаадалсаба.

Командаараа түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн болоо. Нэгэдэхи һуурие ДОСААФ-эй мэргэн буудагшад, хоёрдохи һуурие зооветинститудай, гурбадахи һуурие «Динамын» командануудэзэлбэ.

Мүрысөөнэй дүнгөөр республикын чемпионуудай нэрэ зэргэдэ эрэшүүлэй дундаһаа В. Варфоломеев, А. Яковлев, Г. Немчинов, Ю. Жамбалов, эхэнэрнүүдэй дундаһаа А. Докучаева гэгшэд хүртэбэ.

Т. Кикимов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Ким Ир Сен Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командованида хүдэлдэг хүнүүдтэй уулзаба

ПХЕНЬЯН, октябриин 23. (ТАСС). КНДР-һээ Хитадай арадай һайндуратаниие хүсэдөөр гаргаха хүдэлмэри дүүрэжэ байна. Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командованида хүдэлдэг хүнүүд мүнөө үглөөгүүр Пхеньяндаа ерээ.

Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал-полковник Ян Юн, Хитадай арадай һайндуратанай комиссар генерал-полковник Ван Пин, Хитадай арадай һайндуратанай командованиин хүдэлдэг бусад генералнууд болон офицернүүдтэй КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сен уулзаба. КНР-һээ КНДР-тэ байдаг элшэн сайд Цао Сяо-гуан уулзалга дээрэ байлсаа.

КНДР-эй Арадай Ехэ дээдэ Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген, Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшын орлогшонор Ким Ир, Нам Ир, Ли Чжу Ен, Корейн Ажалай партиин ЦК-гэй түрүүлэгшын орлогшонор Пак Кым Чер, Ким Чан Ман, КНДР-эй Национальна оборонын министр Ким Гван Хеп, бусад тусхай тушаалта хүнүүд Корейн талаһаа уулзалга дээрэ байлсаба.

Уулзалгын үедэ хани халуун хөөрэлдөөн болоо.

Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командовани КНДР-һээ түрэл оронoo бусаба

ПЕКИН, октябриин 23. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондентын Пхеньянһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командованида хүдэлдэг хүнүүд Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал-полковник Ян Юн, Хитадай арадай һайндуратанай комиссар генерал-полковник Ван Пин түрүүтэйгээр октябриин 22-то түрэл оронoo бусахаяа гараба.

Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командованида хүдэлдэг хүнүүдые мордохуулгада зориулагдан баярай митинг октябриин 22-ой үглөөгүүр болоо. Корейдэ туһаламжа үзүүлхын тулада Америкын эсэргүүсэн түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн Хитадай арадай һайндуратанай хэһэн тэмсэлэй ехэ удха шанарые тэмдэглээд, Хитадай арадай Верховно командованиин түлөөлэгшэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглэбэ. «Корейн арад таанарые ехээр хүндэлэн, таанарта хани ёһоор хандана. Таанад ехэ алдар солотой болоно, түрэл ороноо бусахатнай. Эб найрамдалай хэрэгтэ таанадай хүргэһэн туһа нэмэринь, Корейн арадта таанадай үзүүлһэн угаа ехэ туһаламжые Корейн арад хэзээдэшье мартахагүй» гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Хүндэтэ эсэгэнэр, эгэшэ дүүнэр, бидэнэр удангүй нютагаа бусахаяа байнабди. Гэбэшье бидэнэй сэдьхэл зүрхэн таанадтай хамта байлсаха. Бидэнэр ондо ондоо газарнуудта байхадаашье, эб найрамдалай, социализмын түлөө хамтадаа тэмсэхэбди. Эхэ ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө танай тэмсэлые бидэнэр хододоо дэмжэхэбди. Корейн ажахые хүгжөөхын түлөө, Эсэгэ ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдээ амжалта туйлахыетнай таанарта хүсэнэбди гэжэ митинг дээрэ харюугай үгэ хэлэхэдээ, Хитадай арадай һайндуратанай генеральна штабай начальнигай орлогшо генерал Сяо Ин-тан мэдүүлээ.

Нютагай партиина, гүрэнэй органзацинуудай түлөөлэгшэд Хитадай арадай һайндуратанай Верховно командованида түгүүд болон бэлэгүүдые барюулаа.

КНДР-эй гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 23. (ТАСС). Арадай ажахын гүрэнэй түсэбэй энэ оной гурбадахи кварталда амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн тухай мэдээнүүдые КНДР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин Центральна статистическэ управлени мүнөөдэр хэблэлдэ толилоо.

Гүрэнэй болон кооперативна промышленностиин предприятинууд энэ үе соо продукци бүхы дээрэнь гаргаха түсэбөө 109 процент дүүргэжэ, тиихэдэ энэ жэлэй 9 һарын гүрэнэй түсэб 110 процент дүүргэгдэһэн байна гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Гүрэнэй болон кооперативна промышленностиин бүхы дээрээ бүтээжэ гаргаһан юумын хэмжээн энэ жэлэй гурбадахи кварталда нёдондоной тус үеынхидэ орходоо 35 процентээр, 1954 оной, дайнай хойто тээхи һэргээн бодхоолгын эхилһэн жэлэй гурбадахи кварталайхида орходоо 3,6 дахин ехэ болоо.

Юһэн һарын турша соо гүрэнэй, кооперативна промышленностиин бүхы дээрээ бүтээжэ гаргаһан продукциин хэмжээн нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 34 процентээр нэмэһэн байна.

Нютагай промышленностьда 960 гаран предприяти баригдаа.

Энэ жэлэй юһэн һарын турша соо капитальна барилгада гаргашалагдаһан мүнгэ зөөри нёдондоной тус үеынхидэ орходоо 13 процентээр нэмэбэ. Городуудта гэр байрын барилга 2,2 дахин нэмээ. 1958 оной августын эсэс хүрэтэр хүдөө ажахые кооперацида оруулан нэгэдүүлхэ хүдэлмэри хүсэд дүүргэгдэбэ.

Гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ горьтой амжалта туйлагдаа.

Ливанай премьер-министрэй мэдүүлгэ

БЕЙРУТ, октябриин 23. (ТАСС). Ливанай премьер-министр Рашид Караме нютагай хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ үсэргэлдэр мэдүүлгэ хэжэ, ...гэжэ хэблэл дамжуулна. ... бүхы газар дээрэ амгалан тайбан байдал тогтоогдоо гэжэ мэдүүлээ. ... соогоо премьер-министр тэмдэглэбэ. ... Правительство оронойнгоо экономи... кые һэргээхын тулада бүхы ... жэнүүдые мүнөө абажа байна гэжэ Караме хэлээ. Аюулгүй байдалаа хангаха, тэрэшэлэн Ливанай бүхы хүнүүдые бэе бэедэ эттэлхэ дэг болгохо гээшэ орон доторой ... ажабайдалые гуримшуулха ... хала нүхэсэл болоно гэжэ тэрэ ... солон тэмдэглээ. Бүхы министр... дэй хоорондо «Ливанай гадаада политика тушаа арсалдаан ... нагүй» гэжэ Караме заагаа. Правительство хадаа Арабуудай ... дэмэл Республикатай харилсаа ... һайжаруулхые, хани ёһоной ... барисалаа һэргээхые хүсэнэ ... тэрэ нэмэжэ хэлээ.

Тайваньдахи хэлсээ дүүрэбэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин ... (ТАСС). Даллес Чан Кай-ши ... рой хоорондохи гурбан үдэрэй ... сээн дүүрэв гэжэ Америкын ... твонууд Тайбэйһээ (Тайвань) ... дээсэнэ. Хэлсээнэй һүүлээр ... коммюникедэ гар табигдаа. ... нэй үедэ Тайвань, Тайваниин ... лой шадарай «сэрэгэй байдал ... хай» асуудал гол түүб зүбшэн ... гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. ... тадай Арадай Республикые ай... ха гэжэ дэмы һэдэбэшье, «м... нэй эрхэ байдалда Цзиньмынь ... Мацзудао аралнуудые хамгаа... гээшэ Тайвань болон Пэнхули ... аралнуудые хамгаалха хэрэг... нягта холбоотой юм» гэжэ ком... никегэй авторнууд мэдүүлнэ.

Үнэн болото байдалые хэзээ... руулха зуураа США-гэй «тэгш... хэтэй» харилсаагаар, «бэе бэ... хамгаалалсаха договороор» холб... той ямаршье Хитад гүрэн Тай... дээрэ байдаг юм гэжэ хэ... хэлсээндэ хабаадагшад оролд... байна. Чанкайшистнууда Хэл... то Штадуудай «талархадаг» б... ные баталхын тулада дээрэ ... сагдаһан урщагта «договор» ты... коммюнике соо дахяад дурса... һан байна.

Цзиньмыньдао шадар КНР-... бэелүүлдэг ябуулгые «зэвсэ... римхэй ябадал» гээшэ, ... США-гэй зүгһөө Хитадай ... хэрэгүүдтэ зэбсэгтэ хүсөөр ... ралгые амгалан байдал ... хо зорилготой гэжэ болон ... коммюнике соо Даллес ... лес Чан Кай-ши хоёр оролдо...

Хитадай Арадай Республика ... эсэргүү зэвсэгтэ түримхэй ... хэхэенэ США-гэй коммюнике ... кайшистнуудые түхирнэ. ... оронай хүн зондо эрхэ сулөө ... кайшистска харахис ёһо ... дакциин ажагалалта) дахяад ... гээшэ нангин зоригоний ... Хитадай Республика ... шистска дээрмэшэдэй,— Редакци... ажагалалта) тоолоно гээд ком... нике соо хэлэгдэнэ.

США-гэй гүрэнэй секретарь ... лес мүнөөдэр Тайваньһаа ... орохоёо самолёдоор ниидэн ...

Кипртэ юун болоноб

ООН-эй Генеральна Ассамблейн мүнөө боложо байһан сессиин зүбшэхэ зүйлнүүд соо Кипрын байдал тухай асуудал оруулагданхай. Энэ шухала асуудал саг соогоо зүбшэн хэлэлсэлдэ табигдахань. Юундэб гэхэдэ, колониальна дарлалтада эсэргүүсэн, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө Кипрын олониитэ арад зоной хэжэ байһан тэмсэлые дарахын тулада Кипртэхи Англиин засагаархид кипрынхидые алаха хюдаха ябадалаа улам шангадхажа, арал дээрэхи байдалые үдэр ерэхэ тудам хурсадуулна.

Кипр Дундада далайн зүүн хүбэгэ байһан тиимэшье ехэ бэшэ арал юм. Тэрэнэй газарынь 92 дүрбэлжэн километр болодог, хахад миллионһоо бага үлүүтэй хүн зонтой, тэдэнэй 80 процентнь грекүүд, 17—18 процентнь туркануд юм. Кипр урдань олон жэлдэ Турциин эзэмдэлгэ доро байгаа. Тэрэниие 1914 ондо Англи булимтаран абаад, 1925 ондо Британиин колони гэжэ соносхоһон байна.

Кипрэй арад зон ехэнхидээ хүдөө ажахы эрхилдэг, зарһа баридаг ажалтай юм. Империалистическэ монополинуудай шунахайрхаар каучугай нэгэшье плантаци, нефть, үнэтэ металл болон бусад баялиг энэ арал дээрэ үгы юм. Теэд Дутын Зүүн эгэ руу шурган ороходо таарамжатай газар байһан тулаһаа Кипрые Англиин колонизаторнууд хам шүүрэжэ гэжэ оролдодог байна. Тэдэнэр энэ аралые Дутын Зүүн эгэй районуудта булимтаран орохын тулада өөрынгөө сэрэгэй база болгоо. 1956 ондо Англиин самолёдууд Кипрһээ Египедтэ добтолоо һэн. Англиин засагаархид энэ жэлэй июльдэ, мүн лэ тус аралһаа Иорданида сэрэгээ оруулһан байгаа.

Кипрын арад зон үни удаан жэлнүүдтэ тон хүндэ хүшэр байдалда байгаа. Кипрынхидэй патриотическа хүдэлөөн дарахын тулада Англиин колонизаторнууд үнинэй арга хэрэглэхэһээ хэмшээрхэдэггүй. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр «бүгэдэ-ниитын хэһээлтэ» гэһэн гурим тогтоонон байгаа. Тэрэнь юун гээшэб гэхэдэ, хэрбээ ямар нэгэн һуурин газарта колонизаторнууд бүү эзэбсэг, патрон гү, али «һэжэглэхээр хүнэй» олдоо һаань, тэрэ нютагайнь хүн зондо бултандань яла тохогдодог, гэр байраһаань тэдэниие гаргадаг, бусад хэһээлтэдэ хабаадуулдаг юм.

Хоёр шахуу жэлэй саада тээ Англиин засагаархид Кипрын асуудалые «эбэй ёһоор» шиидхэхэ гэһэн һэдэлгэ хэһэн байна. Тиигэжэ Англиин губернаторай мэдэл доро байха хуули гаргадаг суглаа, мүн правительствын ажал дээрэ байгуулха ябадал хараалһан конституциин проект Кипртэ дурадхаһан байгаа. Кипрын хүн зон энэ тааруугүй «конституциинь» зэбүүрхэн буруушааһан байна. Кипрэй асуудалые шиидхэхэ тухай Англиин проект, бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө эрмэлзэжэ байһан кипрынхидые яашье хангажа шадахагүй гэжэ Грециин правительство мэдүүлээ лэн. Кипр тухай асуудал ООН-до зүбшэн хэлсэхыень Греци дурадхаһан байгаа. Теэд, энэ асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэхэ ябадалда Англи, США болон колониальна бусад гүрэнүүд һаад хэдэг байха юм. Кипр тухай асуудал Грециин правительствын үүсхэлээр Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида гурба дахин зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиихэ бүридэнь баруун гүрэнүүд кипрынхидэй өөрынгөө тодорхойлхо эрхые убайгүйгөөр арсан буруушаадаг байна.

Англиин засагаархид Кипрын зониие хэһээжэ, хашаха зуураа, тэндэхи нютагай турецкэ болон греческэ хүн зонойнь хоорондо үбөө хёморол һүжэрөөдэг байна. Англиин засагаархид Кипрын доторой хёморое «шалтаг» болгожо, тус арал дээрэ сэрэгээ барижа байһан гэмээ сэгааруулха гэжэ оролдодог.

Кипртэхи байдалай хурсадаһантай дашарамдуулан Англиин премьер-министр Макмиллан һаяшаг Афина болон Анкара городуудаар аяншалаһан байна. Кипр Британска империин гол шухала стратегическэ база гээшэ, тиимэһээ тус аралай зондо өөрыгөө тодорхойлхо эрхэ олгоходо тааруугүй гэжэ тоолодог байһанаа яһала ойлгоход үгэ Макмиллан хэлсээнэй үедэ хэлэһэн байгаа. Гэхэтэй хамта премьер-министр Макмиллан хадаа Кипр тухай асуудал шиидхэхэ тушаа Англиин дурадхаһан «программа» дэмжэхыень Грециин болон Турциин правительствонуудые үгэдөө оруулха гэжэ оролдоһон байна.

Теэд Англиин правительствые толгойлогшын оролдолгоһоо үрэ гараагүй. Кипр тушаа Англиин түсэбые Греци дэмжээгүй. Энэ түсэб ямар удхатайб гэхэдэ, хоёр жэлэй саада тээ Кипртэ англичануудай оролдоһон баадхаха гэһэн «конституциин» проектһээ ямаршье илгаагүй. Энэ программышье ёһоор Кипртэ Англиин эзэрхэлгэ хүушаараа үлэхэ байна бшуу.

Гэхэтэй хамта Англиин засагаархид тус арал дээрэ гансаараа эзэрхэжэ байханаа далдалха зорилгоор Греци болон Турцитай «хамтаараа» хүтэлбэрилжэ байһан хэбэртэй болохын тулада греческэ болон турецкэ правительствонуудай түлөөлэгшэдые губернаторай «туһалагшанараар» томилхые дурадхаһан байгаа. Турци энэ дурадхалыень зүбшөөгөөд, өөрынгөө түлөөлэгшые томилһон байна. Греческэ правительство Кипртэ Англиин губернатортай хамта һууха түлөөлэгшые эльгээжэ шадахагүй байһан тухайгаа мэдүүлжэ томилоо. «Кипрын асуудалаар Грециин ямар харaa бодол баримталнаб гэхэдэ, кипрынхидтэ өөрыгөө тодорхойлхо эрхэ олгохые эринэбди»,—гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Кипрын патриодууд Англиин колонизаторнуудай мэхэ гохые эрид шууд буруушаана. Арал дээрэхи тэмсэгшэдэй хүдэлөөн улам бүри үргэлжэжэ байна. Энэ тэмсэлые Кипрые суллөөлхын түлөө тэмсэдэг Национальна организаци (ЕОКА) хүтэлбэрилнэ. Колониальна дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэхые Кипрын зониие энэ организаци уряална.

«Кипрынхидые англичанууд боолошод болгохо зорилготой, Англиин түсэбые Кипрын патриодуудта ямаршье хүсэн баадхажа шадахагүй» гэжэ уряа соо хэлэгдэнэ.

Кипрын асуудалда США мүн лэ хамаарал сагдаг юм. Макмиллан Афинада урагшагүйгөөр аяншалаад бусаһанай һүүлээр, президент Эйзенхауэрэй тусхай түлөөлэгшэ Мэрфи гэгшэ тэндэ ерэһэн байгаа. Тэрэ наада Кипр тухай асуудалые ООН-до табихаһаа арсахыень, энэ асуудалаа Хойто-атлантическа бүлэгэй соведэй үзэмжэдэ табихыень греческэ правительстве али болохоор баалаһан байна. Энэһэн дээрэһээ харахада, США, Англии шэнги Кипрые НАТО-гэй сэрэгэй база болгохо хүсэлэнтэй байһанинь элеи болоно. Теэд Грециин правительство Американ хашалта баалалта хэдэ хэдэ хэдэшье һаань, Мэрфиин дурадхалые зүбшөөгөөгүй, арсаа. НАТО-гэй генеральна секретарь Спаак гэгшын һаяшаг Афинада айлшалалган мүн лэ урагшагүй байдоо. «Антинаики» гэжэ греческэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кипрые Англиин болон НАТО-гэй сэрэгэй база зандань байлгаха тухай Грециин правительствые тэрэ баадхаһан байгаа. Грециин правительство Кипр тушаа американо-английска дурадхалнуудһаа мүнөөшье хүрэтэр арсаһан зандаа.

Кипрын асуудалые «шиидхэхэ» түсэбөө Англиин засагаархидай хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ эхилхэдэнь, Англиин губернаторай турецкэ туһалагшын арал дээрэ ерэхэдэнь Кипртэхи байдал (илангаяа октябриин 1-һээ хойшо) улам хурсадажа байна. Кипрын греческэ хүн зон Англиин колонизаторнуудай хэжэ байгаа хэмжээ-ябуулгада эсэргүүсэн забастовконуудые үнгэргэнэ. Кипрынхидэй болон Англиин сэрэгшэдэй хоорондо саг үргэлжэ тулалдаан болоно. Кипртэхи колонизаторнуудай хорото мууха ябуулгые эсэргүүсэн буруушааһан демонстрацинуудай долгин бүхы Греци соогуур дэлгэрнэ. Демонстрацида хабаадагшад Кипрэй патриодуудтай адли Англиин түсэб болюулхые, кипрынхидтэ өөрыгөө тодорхойлхо эрхэ олгохые эринэ.

Иимэ оршон байдалай тохёолдоод байхада, Кипр тухай асуудал ООН-эй Генеральна Ассамблей дээрэ зүбшэн хэлсэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Энэ асуудалые Кипрын арад зоной аша туһада таарал-дуулан шиидхэлгэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Д. БОЧАРОВ.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00873. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4693.